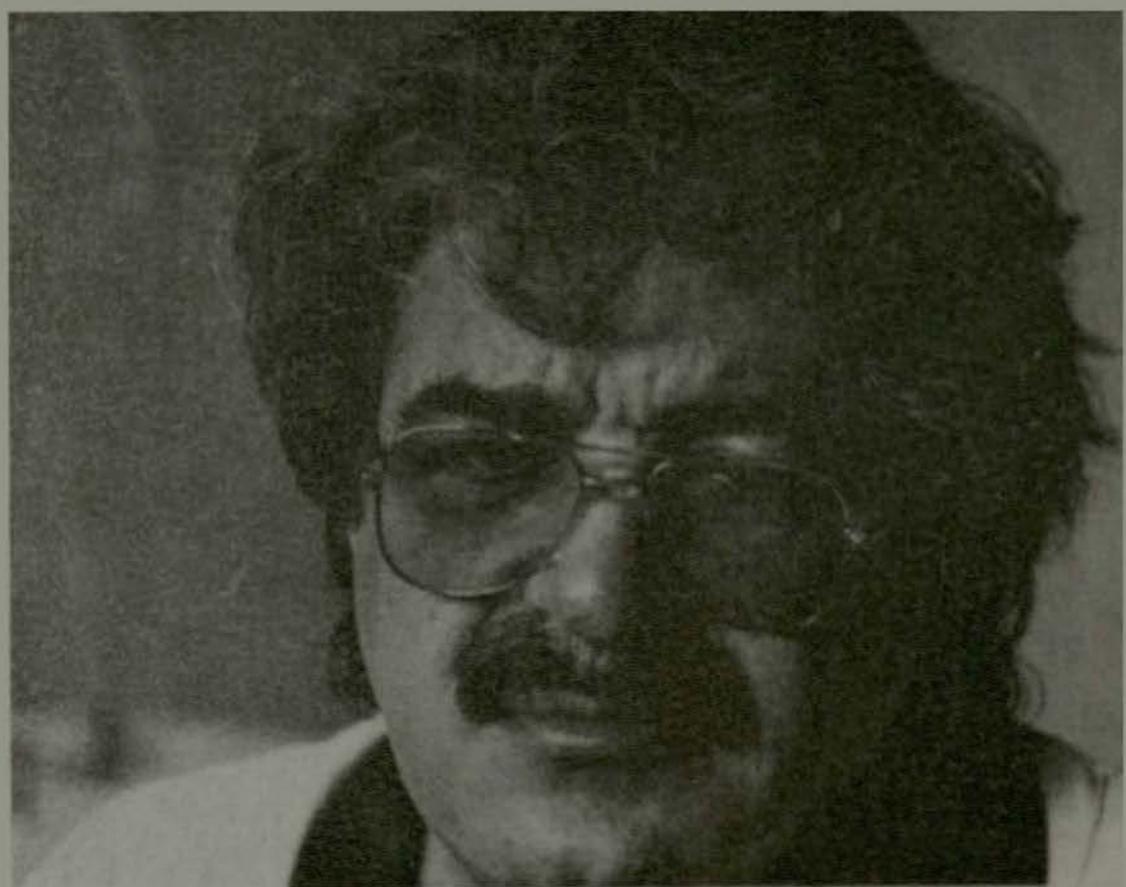

شغالدونی

فلاح محسن ساعدی

آشغالدونی

میرزا سعادت خا^ن

انتشارات نوید

و

انتشارات مهر

آشغال دونی

نویسنده : غلامحسن ساعدی

تجدیدچاپ : توسط انتشارات نوید و مهر (المان غربی)

بها : مارک

انتشارات مهر

Mehr -Verlag
Luxemburger Str. 186
D - 5000 Köln 41
Tel.: 0221 - 441002

انتشارات نوید

Nawid
Blumenstr. 28
6600 Saarbrücken
W.Germany

برا ساس داستان آشغالدونی
از غلامحسین ساعدی در زمان
محمد رضا پهلوی فیلمی بنام
" دایره مینا " تهیه شد که سناریوی
آن توسط ساعدی و مهرجویی تهیه
شده بود .

این فیلم بعد از چند سال
توقیف با لآخره در سال ۱۹۵۷ بروی
پرده آمد .

البته اصل داستان آشغالدونی
با سناریوی فیلم " دایره مینا "
تفاوت کلی دارد که علت آن شرایط
خفقان دوران محمد رضا شاهی بوده
است .

برای بزرگداشت خاطره
غلامحسین ساعدی ما دست به تجدید
چاپ این داستان زدیم .

انتشارات نوید
انتشارات مهر

۱

به کوچه بعدی که پیچیدیم، من حسابی دمغ و پکر بودم و کفرم ازدست بابام در او مده بود. و ویرم گرفته بود که سر به سرش بذارم و حرصشو در بیارم و تن و بدنشو بذرزونم. بابام آدم کله شقی بود، انصاف نداشت، حساب هبیج چی رو نمی کرد، همیشه به فکر خودش بود. تا می تو نست راه می رفت، کوچه پس کوچه های خلو تو دوست داشت، در خانه های خالی را می زد، از خیابانهای شلوغ می ترسید، از جامهای دیدنی فراری بود. خیال می کرد رحم و مروت تنها در خرابه های پیدامیشه. خسته که می شدمی نشست، و وقتی می نشست، بدترین جاهای می نشست، زیر آفتاب، وسط کوچه، پای تیر چرا غ، کنار تل زباله ها، جایی که تنا بنده ای نبود، جنبنده ای ردنمی شد و بو گند آدمو خفه می کرد. دیگه حاضر نبود جم بخوره، ساعت ها تو خودش کنجله می شد و حرکت نمی کرد، پشت سر هم ناله می کرد که چرا هیشکی ازاون جا ردنمیشه، چرا کسی به داد ما نمی رسه، بعد، بعدش خواب می رفت، خواب که

می‌رفت صدای عجیب و غریب درمی‌آورد، به خودش می‌پیچید.
بیدار که می‌شد، منو به باد فحش می‌گرفت، که چرا بیدارش کردم،
چرا دوباره دردش گرفته، چرا سردهش شده، گرمش شده، دلش مالش
میره. ومن هیچ وقت هیچ‌چی نمی‌گفتم. نمی‌گفتم که من کاری نکردم،
گناهی ندارم. یه هفته تمام همه جارو گشته بودیم، هیچ‌جا آرام و قرار
نداشتیم، اگه تمانده غذایی به دستمون رسیده بود، بیشتر شو باهام
بلعیده بود و بعدش بالا آورده بود. و هی بهمن و دنیا فحش‌داده بود که
چرا بالا می‌آره، چرا هیچ‌چی تولدش بند نمیشه، انگار که همچنان تقصیر
من یا تقصیر دنیا بوده. اگه رهگذری، پیروزی، یا حتی بجهای، چند
سکه‌ای بهمن یا بهما داده بود، همه را از چنگم درآورده بود و برای
خودش سیگار و قرص نعنا، یانبات خریده بود، همراه خودش بلعیده
بود و هیچ وقت بهم نداده بود. شب‌ها مجبورم می‌کرد بالاسرش بشیشم
تا خواب بره، و صبح‌ها با لگد بیدارم می‌کرد. این بود که دیگه کفری
شده بودم، جانم به لب رسیده بود، و ویرم گرفته بود که تلافی کنم،
بلایی سرش بیارم، لجشو در بیارم و تن و بدنشو بزرگنم. اما من که
نمی‌توانستم باهامو بزنم، یافحشش بدم، بلدم نبودم که ناله کنم، خر ناسه
بکشم، تو خواب حرف بزنم، وسط کوچه چار زانوبشیم، بالابیارم.
پولم نداشتیم که آب‌نبات و قرص نتنا بخرم و بخورم و به او ندم. و نمی-
دونستم که چه جوری کفریش بکنم. اول تولوله کوتاهی که داشتم
چندبار فوت کردم، باهام چیزی نگفت. بلندتر فوت کردم، بازم چیزی
نگفت، جلوتر زدم و تندتر کردم، خبری نشد. او نوقت شروع کردم به
خوندن، آوازخوندن، آواز که نه، همین جوری قدم‌هایم می‌شمردم،
راه رفتنم می‌شمردم: «هیجده، نوزده، بیست، ای خدا زهرا یار ما

نیست، هیجده، نوزده، بیست، ای خدا زهرا یار ما نیست.
که غرولند پدرم دراومد و داد زد: «چه مرگته تخم سگ؟»
و بلندتر داد زدم: «ای خدا زهرا یار مانیست، ای خدا زهرا یار
ما نیست.»

بابام با سگرهای توهم تندتر کرد که خودشو به من برسونه،
اما بابام کمی می‌لنگید و شانه راستش تاب می‌خورد، من که نمی‌لنگیدم
و شانه‌ام تاب نمی‌خورد، با قدم‌های بلند، طوری می‌رفتم که می‌دونستم
بابام نمی‌تونه منو بگیره و با بدجنسی می‌خونندم: «شونزده پونزده
بیست، ای بابا زهرا! یار ما نیست.»

بابام داد زد: «واسه چی دم گرفتی و خوشحالی می‌کنی کره خر؟»
جواب دادم: «همین جوری، ای ننه زهرا یار ما نیست.»
بابام تشرزد: «خفه‌خون بگیر، عین عنتر و رجه و رجه می‌کنی
که چطور بشه؟»
گفتم: «خفه‌خون بگیرم که چطور بشه؟ چیزی که گیرمون نیومده
بحوریم، جاییم نداریم که شب بتمر گیم، آوازم نخونم که چطور
 بشه؟»

بابام گفت: «اگه آواز شکمو سیر می‌کنه بگو منم...»
یک مرتبه حرفش را برید و برگشت طرف دو زن‌چادری که از
کنار ما رد می‌شدند و با صدای ضعیفی نالید: «به حق حسین شهید به من
مریض رحم کنین، به این جوان رحم کنین.»
زن‌ها نگاه کردند و رد شدند و بابام آه بلندی کشید و گفت:
«ای ارحم الراحمین.»
منم آه کشیدم و گفتم: «زهرا یار ما نیست.»

بابام که دیوانه شده بود داد زد: «پدر سوخته سگ مسب!»
کوچه تمام شده بود و ما رسیده بودیم به خیابانی که تاریکی
دمدمهای شرubs. درختها و گوش و کنارهای خیالی را پرمی کرد.
رفت و آمد مردم و ماسیخینها شلوغی زیادی راه انداخته بود، بابام
خودشو بهمن رسوند و بازومو گرفت و گفت: «بر گرد بریم!»
و من گفتم: «من که دیگه برنمی گردم.»
بابام با التماس گفت: «تو چهات شده؟ چرا حرف منو گوش
نمی کنی؟»
و من چشم افتاد به مرد قد بلندی که پشت بهما، کنار جدول
خیابان نکبه داده بود به یه درخت و پاهاشو از هم جدا گذاشته بود و
دستهایش را به پشت زده بود و تسمهای را به جای تسبیح لای انگشت.
هاش می چرخاند. به بابام گفت: «او ناماش.»
بابام پرسید: «کیه؟»

گفتم: «برو بهش بگو، شابد یه چیزی بہت بده.»
بابام اول مرد قد بلند و بعد منو و رانداز کرد، نمی دانست بره یا
نره که من دوباره زدم رو بازوش و گفت: «برو، برو جلو!»
بابام رفت جلو و منم پشت سرش. بابام دستشو دراز کرد و پنجه
بزر گشود و نالید: «ای آقا، من ذلیلم، پیر مردم، مریضم، تو ولايت
غربت گیر کردهم، اگه می تونی، وسعت می رسه، کمکی بهم بکن که
ابوالفضل العباس در اون دنیا عوض میده.»

مرد تا سرشو بر گردوند طرف ما، من یه هو خشکم زد یارو
صورت دراز و چانه نوک تیزی داشت و دو چشم از حدقه درآمده، و دو
ردیف دندان درشت ولخت که همه بیرون بود، انگاری که اصلاً لب

نداشت، و چوب سیگار بلندی که سیگار نداشت گرفته بود لای دندان‌ها، نگاهی به بام کرد و بعد زل زد بهمن که عقب‌تر ایستاده بودم. بام دستشو عق قشید و منتظر شد، و یارو هم چنان زل زده بود بهمن که بام بر گشت و منو نگاه کرد. او نوقت با صدای نازکی که انگار مال خودش نبود گفت: «خجالت نمی‌کشین که گدایی می‌کنین؟» بام نالید: «چه کار کنیم آقا؟ اگه داشتیم که دست پیش کسی دراز نمی‌کردیم.»

یارو چوب سیگار شو لای دندوناش چرخاندو دوباره زل زد بهمن و گفت: «این پسره کیه؟» بام گفت: «نو کر شما س.»

ومرد گفت: «چرا نمی‌فرستیش دنبال کار؟ می‌خوای با نون گدایی گردنشو کلفت کنه؟»

باما گفت: «ای آفاجان، کار کجا بود؟ اگه قبول می‌کنین بیاد دولت منزل شما و غلامی بچه‌هاتونو بکنه.» من عقب عقب رفتم، از نگاه یارو معلوم نبود که چه خیالاتی بخته، اگه یک مرتبه دستشو دراز می‌کرد و مج‌منو می‌چسبید و می‌گفت: «خیلی خب، باشه.»

و کشان کشان منومی برد دولت منزل خودش، چه کار می‌تونستم بکنم؟ دولت منزل او چه جور جایی بود؟ یک خانه در ندشت با هشتی‌های متعدد وزیر زمین‌های تاریک، بچه‌های قدونیم قد، همه دراز و لاغر، همه شبیه خود او، با چشم‌های برآمده، چوب سیگاری لای دندان‌ها، و همه با صدای زنانه از توی دخمه‌ها و اتاق‌های خلوت منو صدا بزن و من باید غلامی همه‌شونو بکنم؟ اما یارو همچو خبالي نداشت، انگار که فکرش

جای دیگه بود که بر گشت و به پاده رو روبرو خیره شد و من دست دراز کردم و زدم رو بازوی بابام که بریم و بابام سری تکان داد و چشمکی زد که مثلاً صبر کن بینم چطور میشه. مرد قدبلند یک مرتبه دادزد: «عباس! عباس!»

از پاده رو آن طرف، مرد خپله‌ای پرید و سط خیابان وداد زد:
«قربون آقا گیلانی!»

درحالی که مواظب راست و چیش بود از لای ماشین‌ها رد شد و آمد طرف ما، صورت گرد و سبیل پرسپشی داشت و یک قسمت پیشانیش سوخته بود و سوختنگی، نصف ابرویش را خورد و از بین برد بود. تا جلو یارو رسید خودشو لوس کرد و دندانهاشو نشان داد و یارو، دماغ بر گشته او را وسط دوانگشت گرفت و گفت: «کجا بی سبیل؟»

عباس گفت: «شما تشریف نان کجاس؟»
آقا گیلانی گفت: «من نیم ساعت بیشتره که اینجا منتظر توی مادر مرده هستم.»

عباس گفت: «منم همه‌ش دنبال شما می‌گشم.»
من بازوی بابامو چسبیدم. تاخواستیم راه بیافتیم که آقا گیلانی،
بی‌اون که به طرف ما بر گرده گفت: «بهده وایستین!»
بابام ایستاد و من دیگه خاطر جمع شدم که یارو خیالاتی بر امون پخته، اما بابام که این چیز اسرش نمی‌شد، او حاضر بود مدت‌ها دست به سبته بایسته، حتی‌اگه عوض چندسکه پول سیاه، به عالمه فحش تحويل بگیره.

آقا گیلانی از عباس پرسید: «چند نفر جمع کردی؟»

عباس گفت: «بیست و هفت هشت نفر.»

آقا گیلانی گفت: «ساعت شیش حاضرن؟»

عباس گفت: «سرچار راه، درست سر ساعت.»

آنوقت بارو دست کرد تو جیب، یئتمش پون کنینه بیرون و
یکی را سوا کرد وداد به عباس و عباس پول را گرفت و یا علی گفت وجیم
شد. آقا گیلانی که می خواست دل ما را بسو زاند بر گشت و گفت: «فردا
بیست و هفت هشت نفر پولدار میشن.»

بابام دوباره شروع کرد به عزو جز: «دستم به دامن آقا، به کاری
بکن مام پولدار بشیم، به خداوندی خدا از اون بیست و هفت هشت نفر
مستحق تریم.»

آقا گیلانی چوب سیگارش را ازلای دندانها برداشت و تف
کرد و سط خیابان و دوباره گذاشت لای دندانها و گفت: «فردا شش
صبح سراون چار راه وایستین.»

پایین خیابان را نشان داد و چند سکه ریخت کف دست باهام.
بر گشت و با صدای بلند داد زد: «جهانگیر! جهانگیر!»

مادوتا دور شدیم، من که حسابی ترسیده بودم و باهام دست و پا شو
از ترس یا خوشحالی چنان گم کرده بود که بارو را دعا هم نکرد.
چند قدم که رفتم، من بر گشتم و پشت سر مونگاه کردم. مرد چاق دیگه ای
که سبیل نداشت ایستاده بود رو بروی بارو و داشتند باهم حرف می-
زدند. بابام گفت: «حالا بریم یه چیزی بخوریم.»

من که داشتم از گشنگی غش و ضعف می رفتم، جلو تر افتادم و
پیچیدیم نیش یک بازار چه، از جلو آشی که رد می شدم پدرم ایستاد و
گفت: «دو پیاله آش.»

من دوباره دمغ شدم. خیال می کردم چیز بهتری می خواهیم بخوریم. آشی دوپیاله پر کرد و بانکه‌ای نان داد دست ما، من گفتم: «بازم آش؟»

بابام گفت: «بخور گرم.»

نشستیم کنار دیوار، رو بروی هم. نان را قسمت کردیم، پدرم سهم خودشو گذاشت رو زانوش، یه لقمه کرد توده‌نش، یک قاشق آش هرتی کشید بالا. من پرسیدم: «فردا می‌ریم؟»

بابام گفت: «پس چی که می‌ریم.»

گفتم: «من نمی‌خوام برم.»

بابام بدجوری منونگاه کرد و گفت: «واسه‌چی نمی‌خوای بری؟» گفتم: «ندیدی چه قیافه‌ای داشت؟ چشماشو ندیدی؟ دندوناشو ندیدی؟»

بابام همانطور که هورت‌هورت آش می‌خورد گفت: «چشماش به‌تو چه؟ دندونا什 به‌تو چه؟ وقni قراره پولدارمون بکن، باید خبلى خرباشیم که نریم.»

من رفته بودم تو خیالات، و با آش بازی می‌کردم. بابام تشدید: «بخور، سرد می‌شه.»

من شروع کردم به‌خوردن، همچی که می‌خوردم، انگار حال خودمو نداشتم، یه جوری سرم گیج می‌رفت، رفته بودم تو فکر یارو، انگار که هنوز هم پشت به‌ما ایستاده بود و چوب سیگارشو لای دندون‌ها می‌چرخوند و با جهانگیر حرف می‌زد. و بعد دیدم دستشو کرد توجیب و یک هشت پول کشید بیرون و یک بشوسوا کرد و داد دست جهانگیر. و به‌ما که می‌خواستیم راه بیافتیم. تشرذد: «یه دقه وایستین!» و ما ایستادیم.

و جهانگیر «یاعلی» گفت و جیم شد. او برسگشت طرف ما، چوب سیگارشو جوید و به بابام گفت: «پستو میلی بهمن که غلامی بچه مو بکن؟ تیز خش من پولدایت می‌کنم.»

و یک هو دست منو گرفت و کشید توی یک کوچه تاریک. و پدرم پشت سر ما نالید: «کجا می‌بریش، کجا می‌بریش؟» و یارو، بازوی درازش را پیچیده بود دور گردن من، با قدم‌های بلند، منو می‌برد طرف خونه خودش و مرتب می‌گفت: «می‌خوای پولدار بشی؟ می‌خوای پولدار بشی؟»

که ببابام زد رو بازوی من و گفت: «باز رفتی توفکر؟»
گفتم: «نه، نرفتم.»

بابام گفت: «آشتو بخور.»

یک جرعه سرکشیدم، بوی بدی می‌داد. ببابام گفت: «اگه دوست نداری حرومش نکن، بده بهمن.»

و کاسه آش منو گرفت و به هو کشید بالا. بلند شدیم، کاسه‌ها را پس دادیم و راه افتادیم. من پرسیدم: «کجا داریم می‌ریم؟»
بابام گفت: «سرچار راه.»

پرسیدم: «از همین حالا؟»

گفت: «چه فرق می‌کنه، وقتی قراره کنار خیابون بخوابیم،
می‌ریم سرچار راه می‌خوابیم.»

گفتم: «یهوقت نصف شبی نیاد سرا غما؟»

گفت: «به خداوندی خدا عقلتو ازدست دادی و پاک خل شدی.»
سرچار راه که رسیدیم، ببابام ایستاد، یه دستشو زد به دیوار و
دست دیگه شو گذاشت رو دلش. گفتم: «بازم شروع شد؟»

بابام زیرلب گفت: «سگ مسب! سگ مسب!»
ویک مرتبه به خودش پیچید و نشست پای دیوار و شروع کرد به
ناله. چند نفری که رد می شدند، بر گشتند و ما را نگاه کردند و یه زن
چادری از من پرسید: «حمله ایه؟»
بابام دهنشو باز کرده بود و لله می زد. کنارش نشستم و گفتم:
«انگشت بزن.»

عصبانی شد و گفت: «چی چی انگشت بزنم؟ انگشت بزنم و یه
تومنو بیارم بالا؟»

همیشه همینو می گفت. همیشه حیفش می او مد چیزی رو که خورده
بالا بیاره. و همیشه این جوری لج منو در می آورد که گفتم: «خبله خب،
پس درد بکش.»

تو خودش گره خورد. سرشو گذاشت روزانو هاش، ناله کرد،
خم شد، بلند شد، نشست و خواست باد گلو رهابکند که نتونست و زیر
لب نکرار کرد: «سگ مسب! سگ مسب! سگ مسب!»

و من شروع کردم به مالیدن شونه هاش که یک دفعه انگشتیش را
کرد تو حلش و آش، آشی که یک دقیقه پیش خورده بود، شکوفه زد
بیرون. دور دهنشو با انگشت پاک کرد، نفس بلندی کشید و آروم شد و
گفت: «سرمه.»

و شروع کرد به لرزیدن. من گفتم: «چه کار کنم؟»
گفت: «یه جای گرم و اسهم پیدا کن.»

من نمی دونستم از کجا جای گرم پیدا کنم که چشم افتاد به پسری
که از اتاق تلفن بیرون می او مده، به بابام گفتم: «میری اون توبخوابی؟»
بلند شد و همین جوری که می لرزید رفت تو اتاق تلفن و به مرز

گفت: «از این بغل تکون نخوری‌ها!»
و درو بست. من نشستم کنار اتاقك، پاهامو گذاشتم او نور جوب.
خیابان شلوغ بود، ماشین‌ها می‌او مدنده و می‌رفتند. و دوزو برمای بد جوزی
تاریک بود و من واسه این که ترسم بریزه زیر لب می‌خوندم: «ای خدا
زهرا یار مانیست، ای بابا زهرا یار مانیست.»
که بابام در اتاقك را باز کرد و همانطور که توهم مچاله شده
بود، سرشو آورد بیرون و گفت: «بسه دیگه پدر سگ، شاشت کف
کرده؟»

گفتم: «من که کاری باتو ندارم.»
با دلخوری گفت: «نمی‌دونم گرسنگی بکشم؟ درد بکشم؟ یا
این صدای نکره تورو بشنو؟»
گفتم: «تو فقط صدای منو می‌شنی و سر و صدای‌های دیگه رو
نمی‌شنی؟ صدای ماشينا و آدمارو نمی‌شنی؟ پس چرا به‌آونا فحش
نمیدی؟ همه‌شو به‌من فحش میدی؟»

غرزد و درو محکم داد جلو. من چند دقیقه ساکت نشستم. بعد،
از پشت‌شبشه داخل اتاقك را نگاه کردم. بابام کنجه شده بود، زانوهاشو
جمع کرده بود تولدش و سرشو خم کرده بود، انگار که سینه خودشو
تماشا می‌کرد و چشماش‌شو طوری روهم فشرده بود که آدم خیال می‌کرد
می‌خواهد جلو گریه‌هاشو بگیره. تا برگشتم، یارو را دیدم که او نور
خیابان ایستاده و داره‌ما رامی‌پاد. فوری خوابیدم پای اتاقك. زانوهاش
جمع کردم تولدلم و سرم و خم کردم طرف سینه، چشمامو بستم. به‌مدت
گذشت دیگه ترس و رم داشته بود و خیال می‌کردم که طرف او مده و
ایستاده رو بروی من و منتظره من چشم واکنم تا حسابمو برسه. و همین

جوری بود که خوابم برد، تا دمدهای صبح، که با بام بایه لگد بیدارم
کرد. چشم که واکردم، با بام گفت: «بلندشو کره خر.»
بلند که شدم، هوا گرگ و میش بود و هنوز آفتاب نزد هم بود، و
اونور چار راه، چند نفر دور ماشینی حلقه زده بسودند. با بام گفت:
«خودشونن.»

من دیگه نرسم ریخته بود. نکرهیچ جی رونمی کردم، با با بام رفیم
طرف ماشین، عباس نشسته بود روی رکاب و داشت نون و تخم مرغ
می خورد و هر وقت که اقمه شو گاز می زد، سوختگی صورتش کش
می او مدو بلک پایینشومی کشید پایین. مارو که دید پرسید: «آزمابشگاهی
هستین؟»

با بام گفت: «خدا عز تنوں بده آقا.»

Abbas گفت: «سوارشین.»

رفیم عقب ماشین که چادرش بالا بود وده دوازده نفر دور تادور
نشسته بودند. با بام تشر زد: «واسه چی ایستادی؟ برو بالا!»
من لبه ماشینو گرفتم و خودمو کشیدم بالا. اونهایی که توی
ماشین بودن، ساکت منو نگاه کردن. و با بام از پایین داد زد: «دستمو
بگیر!»

و من دستشو گرفتم و گفتم: «بیا بالا.»
با اوقات تلخی جواب داد: «نمی تونم، نمی تونم، تو منو
بکشن بالا.»

بکی ازاونایی که پایین بود، پاهای با بامو گرفت و بلندش کرد،
و منم کشیدمش توی ماشین. یک لحظه بهت زده دیگرانو نگاه کرد و
بعد یادش او مد که سلام نکرده، با صدای بلند سلام گفت. بکی دو تفرزی بر

لبی جوابش دادند. او نوقت هردو نشستیم کنارهم. رو بروی ما پیر مردی نشسته بود و سرشو انداخته بود پایین و سیگار می کشید. و بغل دست پیر مرد، دو پسر جوان که بکش رنگ یو لده بود، در گوشی باد فیقش حرف می زد، و آن طرف تر زن جوانی که بچه کوچکی به بغل داشت و بچه گاه به گاه و نگ می زد، نه که گزیریه بکنه، همین جوری صدا در می آورد. همه چرت می زدند و تو فکر بودند. تنها مرد لا غری که عنک داشت، بی اعتمنا کتاب می خوند. با بام سرشو آورد بغل گوش من و گفت: «پرس ببین کجا می برنمون.»

من شونه بالا انداختم و با بام زیر لب غرید و سقطمه ای بهم زد. من نمی دونستم از کی پرسم، تازه اگه می پرسیدم شاید هیشکیم نمی. دونست که کجا می برنمون. پیر مردی که رو بروی مانشته بود، سرشو بالا آورد و «لا اله الا الله» گفت و با جسمانی که انگار سیاهی نداشت اول من، بعد پدرمو نگاه کرد. با بام زد به پام که یعنی حالا وقتنه. ومن تا خواستم لب باز کنم، پیر مرد دوباره سرشو انداخت پایین واون دو پسر جوان که در گوشی با هم حرف می زدند، ساکت شدند. و مردی که بغل دست با بام نشسته بود و چرت می زد، بی آن که چشم باز کند پرسید: «ساعت چنده؟»

مردی که کتاب می خوند، ساعتشو نگاه کرد و گفت: «دبگه باید راه بیافتن.»

و با بام بی خودی دعا شان کرد: «خدا عمر شون بدله، عزت شونو زیاد بکنه.»

چند نفر بر گشتند و نگاهش کردند و بچه زنک و نگ زد و یک نفر با صدای بلند از بیرون گفت: «سوارشین اومد.»

هفت هشت نفر با عجله خودشونو کشیدند بالا. برای سه نفر جا پیدا شد و بقیه نشستند کف ماشین و من از شبیهه پشتی اتاقک ماشین، راننده را که کلاه نظامی داشت دیدم که سو ارشاد و پشت فرمان نشسته، واژ در دیگر عباس او مدد و پهلو دستش نشست و بعد از عباس مرد لاغرتری که کلاه نظامی به سر داشت. یکی از تازهواردها گفت: «پدر سگ همیشه بک ساعت علافمون می کنه.»

و یکی دیگه گفت: «ناکله پاچه شو نخوره که نمی‌آد.»

و پیر مرد بغل دستی بابام گفت: «کوفت بخوره انشاء الله.» ماشین که روشن شد، همه چیز شروع کرد به لرزیدن و ماهام شروع کردیم به لرزیدن. موتور عین دیگی که جوش او مده باشد، به غل غل افتاد. و عباس آقا سیگاری آتش زد و شروع کرد به شانه زدن موهاش. بابام که خواب از سرش پریده بود سرش را بغل گوش من آورد و گفت: «مثل این که کارا رو براه شده.»

پرسیدم: «کدوم کارها؟»

با سقطمه زد به پهلو و گفت: «یه دقه حوصله کن.» ماشین چندبار تکان خورد و جلو و عقب زد، انگار به زمین چسبیده بود که بک دفعه کنده شد و خیز برداشت، و تا به خود او مديم از چند چار راه گذشته بسودیم، و میدان بزرگی را دور زدیم و وارد خیابان درازی شدیم. من تو تاریک روشن اول صبحی، درختهارو می دیدم که خاموش و آرام خواب بودند، و چیز نرم و سفیدی رو نوک شاخه هاشان نشسته بود. خیابان خلوت خلوت بود، و گاه به گاه دوچرخه سواری پیدا می شد که ما ازش جلومی زدیم و اون همین طوری کوچک می شد و دیگه دیده نمی شد. خیابان بعدی باریک و تاریک بود، انگار

که شب‌هنوز از او نجا دل نکنده بود، مردی که داشت کتاب می‌خوند
کتابشو بست. یعنی دیگه نتوانست بخونه. همه‌چیز بدجوری سنگین
بود. مردی که جلو ما نشسته بود سرشو بالا آورد و گفت: «این سگ
مسب آفتاب خیال نداره بیرون بیاد؟»

بابام آهی کشید و گفت: «یا ارحم الراحمین!»

یکی از آن دو جوان چیزی تو گوش رفیقش گفت که هر دو
خندیدند. و ماشین پیچید تویک خیابان آبادتر که هنوز چرا غاش روشن
بود و صدای آواز مردی از دور دست‌ها می‌آمد. ویک معازه نانوایی
رادیدیم که چرا غاش روشن بود. به خیابان بعدی که رسیدیم دیگر روز
شده بود، و همه نفس راحتی کشیدند. ماشین سرعتش رو کم کرد. همه
سرک کشیدند، ببابام سرک کشید، یک ماشین اعیانی بوق زنان از کنار ما
گذشت و ما پیچیدیم توى یک کوچه و چند قدم جلوتر ایستادیم. همه
بلند شدیم ویک یک پریدیم پایین. من واون بایانی که کتاب می‌خوند
کمک کردیم تا ببابام اومد پایین. دو طرف کوچه ساختمان‌های بلندی
بود. همه از در باریکی می‌رفتند تو، من و ببابام رفیم تو. راه‌پله‌ها
بالا می‌رفت. اما همه از در کوتاهی که زیر پله‌ها بود، رد می‌شدند، من
و ببابام رد شدیم. دلان باریک و درازی بود که با چند چرا غ روش
بود، هردو طرف نیمکت چیده بسودند و بالای دلان یک میز چوبی
گنده‌ای بود، و پشت میز، آفا گیلانی سرحال و خندان نشسته بود، با
چشمها درشت و قریب و چوب سیگاری بدون سیگار که لای آرواره.
هاش می‌چرخید. هیشکی سلام نکرد، فقط ببابام سلام کرد. همه برگشتد
ونگاش کردند و جوابشو ندادند. روی نیمکت اول زن جوان و پیر مرد
نشستند، من و ببابام نشستیم بغل دست‌آونا. بقیه هم نشستند، نیمکت‌ها

پرشد. و چند نفر چمباتمه زدنده کنار دیوار، و آن دو جوان در دو طرف در ورودی ایستادند. همه ساکت و خواب آلود بودند. چند نفری سبگار می کشیدند، و آفایی که کتاب زیر بغل داشت، کتابش را باز کرد و شروع کرد بخوندن. آفاجلانی با پوز خند بهش خیره شد و دیگران زیر چشمی نگاهشون کردند. در باز شد و مرد لاغری که تسبیح می چرخاند، سرشو آورد تو و نگاهی به دور بر اتفاق کرد، و خواست بیرون بره که آفاجلانی از پشت میز داد زد: «بیا تو!»

ومرد گفت: «خیلی شلوغه.»

آفاجلانی گفت: «به ساعت دیگه بیا.»

یارو گفت: «به ساعت دیگم گشنگی بکشم؟»

آفاجلانی گفت: «تو که به عمر گشنگی کشیدی به ساعت دیگم روش!»

یارو درو بست و آفاجلانی افتاد به خنده. هیچ کس دیگه نخندید، او تنها بی خندید و خندشو نیمه تمام رها کرد و چوب سبگارشو از رومیز ورداشت و دوباره گذاشت لای دندوناشه و پرسید: «همه ناشتان؟»

چند نفری سرتکان دادند. و بچه زنک شروع کرد به ونگ زدن. آفاجلانی داد زد: «خفهش کن!» زن جوان جا بهجا شد و چادرش را کشید رو بچه و پستانشو گذاشت تو دهن بچه. بچه آروم گرفت. یک دفعه در آخری اتفاق باز شد و مردی که کتشو به دست گرفته بود او مد تو و جلو میز ایستاد. گیلانی دست توی جیب کرد و یک بیست تومنی روی میز گذاشت. یارو کتش را پوشید و بیست تومنی رو ورداشت و سلانه سلانه رفت بیرون.

آقا گیلانی رو به زن جوان کرد و گفت: «پاشو برو تو!»
زن جوان، بچه را از پستان کند. ناله بچه بلند شد. آقا گیلانی
داد زد: «ندار عر بزنه.»

زن چند بار بچه رو تکان داد و دور برشو نگاه کرد. همه سرها
پایین بود واو نمی‌دانست که بچه‌رو دست کی بدهد. آقا گیلانی گفت:
«بده بغل اوون بابا.»

وزن بچه‌رو داد به پیر مردی که بغل دستش نشسته بود و در عقبی
رو باز کرد و رفت تو. گریه بچه بیشتر شده بود، بخودش می‌بیچید
و شلناق می‌کرد، دست‌هاشو تو هوا تکان می‌داد، انگار می‌خواست
چیزی رو چنگ بزنه و نمی‌تونست. گیلانی تشر زد: «اوون توله سگو
خاموش کن!»

پیر مرد بچه‌رو تکان داد. گیلانی با بداخمي داد زد: «گفتم
خفه اش کن!»

پیر مرد زیر لب نالید: «چه کارش بکنم؟»
آقایی که کتاب می‌خوند سرشو بلند کرد و گفت: «پیش پیش
پیش!»

یکی از جوان‌ها خنده‌ید. دومی گفت: «گرسنه‌شه، شیر می‌خواهد.»
پیر مرد گفت: «حالا از کجا شیر بیاریم؟»
و گیلانی چوب سیگارش را کوید روی میز و گفت: «به چیزی
بدار تو دهنش.»

پیر مرد دور برشو نگاه کرد و بعد چشم دوخت به تک نک آدم‌ها،
مرد لاغری جیب‌هاشو گشت و فاشق دسته شکسته‌ای رو بیرون آورد و
نگاه کرد و پشیمان شد و دوباره گذاشت توجیه‌ش. پیر مرد که کلافه شده

بود، بچه رو بلند کرد و انگشت کوچکش را گذاشت تو دهن بچه. من
که بغل دستش بودم، دیدم که بچه چشم هاشو باز کرد و بعد شروع کرد
به ملئ زدن انگشت پیر مرد و صداش بریلد. آقایی که کتاب می خووند،
بی اون که چشم از کتاب ورداره افتاد به خنده، گیلانی پرسید: «چه خبره
علم؟»

و معلم زیر لب گفت: «تو شعورت به این چیزا نمی رسه، کار
خود تو بکن.»

و دوباره رفت تو نخ کتاب. گیلانی گفت: «بازم به سرت زده؟»
و ببابام نالیلد: «با باب الحوائج.»
در باز شد وزن جوان، زار و نزار او مد بیرون و افتاد رونیمکت.
گیلانی گفت: «غش و ضعف نکنی ها، حوصله نداریم.»
و بک بیست تو منی گذاشت رومیز و به پیر مرد گفت: «نوبت
تست.»

پیر مرد گفت: «حالا یکی دیگه بره.»
گیلانی با چوب سیگارش به من اشاره کرد، من بلند شدم، ببابام
بلند شد. گیلانی گفت: «تک، تک.»
بابام گفت: «ما پدر و پسریم.»

دروهل دادیم و رفتیم تو زیر زمین بزرگی که سه تا پله می خورد.
و دور تا دور، یخچال های گندهای بغل هم چیده بودند. و بعضی جاها
حالی بود، یعنی تاریک تاریک، شاید آخر تاریکی ها، درهایی وجود
داشت که من نمی دیدمشون، و درها شاید به زیر زمین های دیگهای می رسید
که معلوم نبود. یه گوشه، شبشه های زیادی رو هم چیده بودند و دو تا
نخت دو گوشه بسود و بغل هر تخت یه سه پایه و یک سطل خونین

کنار هرسه پایه، و یک میز شبشه‌ای که چرخ داشت و روی میز پربود از قیچی و چاقو و اسباب‌های عجیب و غریب. چند نفری اون تو بودند، چار ناپنج نفر، نمی‌شد فهمید که چند نفر ند. هی می‌رفتند و می‌اومند و تو تاریکی‌ها گم می‌شدند و دوباره پیدا می‌شدنند. قیافه‌هاشان یک جور بود، شبیه‌هم، همه گرد و خپله، همه سفیدپوش. یکی ازاون‌ها جلو او مدد و اشاره کرد، من و بابام لب یکی از تخت‌ها نشستیم. یارو رو انگشت هردو تامون پنجه مالید. بعد با سنjac انگشت منو پاره کرد و یک قطره خون در آورد و مالید رو یه تکه شبشه. و نوبت ببابام که شد، با جیغ و فریاد داد زد: «وای وای، چه کارم می‌کنی؟»

یارو گفت: «می‌خوام ازت خون بگیرم.»

بابام گفت: «خون منو بگیری؟ من ناندارم راه برم، از بیچارگی دارم می‌میرم.»

یارو پرسید: «چه مر گته؟»

بابام گفت: «شب و روز درد می‌کشم، هیچ‌چی تولدلم بند نمی‌شه، روزی چند بار خون بالا می‌آرم.»

یارو گفت: «که اینطور!»

بعد رو بهمن کرد و پرسید: «تو چی؟»

بابام گفت: «این هیچ چیز نیس، عین گاو میش می‌خوره و راه میره.»

یارو گفت: «خوبه، خوبه.»

و رفت تو تاریکی. ببابام سیگاری روشن کرد و گفت: «خدای عمر شون بد، چه آدمای مهر بونین.»

مرد قد بلند و لاگری که عینک تیره به چشم داشت، با یه

جعبه مقوایی از توی تاریکی بیرون اوmd و شروع کرد به جمع کردن
شیشه های پرخون توی جعبه. و مرد چاق دیگری که زیر لب آواز
می خوند از گوشه ای پیدا شد و اوmd و از روی میز، قیچی کوچکی رو
ورداشت و در گوشة دیگه ای ناپدید شد. بابام زیر لب گفت: «چقدر
زحمت می کشن!»

که همان مرد اوی با یک شبشه خالی اوmd طرف من و گفت:
«پاشو دراز بکش..»

و یکی از تخت هارو نشان داد. من بلند شدم و کتمو در آوردم
و رو تخت دراز کشیدم. یارو سه پایه رو جلو کشید و آستین منو بالا زد
و رو بازوم پنه مالید، دماغشو بالا کشید و گفت: «چشاتو بیند..»
من چشامو بستم. و یک مرتبه انگار که زنبوری دستمو نیش زد.
یارو گفت: «یواش..»

دستش رو گذاشت رودست من که تکان نخورم، می خواستم بیشم
چه خبره که دوباره فریاد زد: «چشتو هم بذار..»

دیگه چشم و انکردم، زیر زمین گرم بود، جای منم راحت بود.
همین جوری ول شده بودم، خوابم می اوmd، دلم می خواست هیچ وقت
بلند نشم، هیچ وقت چشم و انکنم. صدای یارو رو شنیدم که به بابام
گفت: «تو وضعت خرابه پیر مرد، باید بری مریض خونه..»
بابام گفت: «بلد نیستم آخه..»

یارو گفت: «من واسه درست می کنم..»
بابام دعاش کرد. و من همانطور مونده بودم. صدای شبشه هایی
رو که بهم می خورد می شنیدم و صدای کلftی که به نظرم از توی تاریکی
گفت: «رحمان، اشتباه نچینی ها!»

و صدای دیگه‌ای جواب داد: «خاطر جمع.»

دیگه خبری نشد. یک نفر سوت زد، و صدای خنده زنی از جای دوری به گوش رسید و نفس یکی به صور تم خورد که چشم واکردم و مرد دماغ گنده‌ای رو دیدم که زل زده بود بهمن و می خندید. با او حشت چشم بستم. و همان صدای کلفت، از فاصله دورتری گفت: «واسه ظهر ود کا داریم؟»

چند صدا باهم جواب دادند: «داریم، داریم، همه‌چی داریم.» و دستی بازوی منو گرفت و جای نیش دوباره درد او مد. او نوشت آهسته گفت: «پاشو.»

من بلند شدم، شبشه‌ای که به سه پایه بود پرخون بود. مسدک لوله‌ای را که به شبشه بود کند و انداخت توی سطل. تمام سطل پربود، پربود از لوله‌ای خون‌آلود که عین کرم توهمند می‌لویشدند. گاه قطره خونی راه می‌افتد و خودشو به قطره خون دیگری می‌رسوند و گاه چیزی می‌جوشید و تکان می‌خورد. یارو گفت: «بزن به چاک!»

من و بابام از زیر زمین او مدیم بیرون و همان یارو، پشت سرما درو باز کرد و به گبانی گفت: « فقط یک نفر.»

گبانی یک بیست تومنی گذاشت رومیز، من پولو ورداشتم و از وسط دیگرون گذشتیم و او مدیم بیرون. بابام پرسید: «دردت او مد؟»

من گفتم: «نه.»

یک مرتبه مج منو گرفت و گفت: «پولو رد کن بیاد.» بیست تومنی رو ازم گرفت. سر کوچه که رسیدیم گفت: «حالا باید منو ببری مرضخونه.»

و کاغذی رو که دستش بود، نشونم داد. من گفتم: «گشته، دارم
از حال میرم.»

بابام از تنزل نالیلد: «خاک بر سرت کن، یعنی تو شکسته بیشتر
از بابات دوس داری؟»

۳

دمدهای ظهر بود که به مریضخونه رسیدیم. دروبسته بودند و عدهای زن و مرد، پشت نرده‌ها التماس می‌کردند. و دربان کلاهشو کشیده بود روابروها، یک دست به نرده و دست دیگه شوزده بود به کمر. ما که رسیدیم داشت به او نایی که پشت نرده‌ها بودند، بدوبیراهمی گفت. با بام تار سید شروع کرد به ناله: «ای آقا، ابوالفضل العباس پشت و پناهت باشه، به درد من بیچاره برس که دارم از پا در می‌آم.» دربان گفت: «دو ساعته می‌گم وقت گذشته، چرا حرف تو گوشتون نمی‌ره؟»

با بام گفت: «ما همین حالا رسیدیم.»

دربان گفت: «دیگه بدتر.»

من جلو رفتم و گفتم: «ما نامه داریم، منتظر مون هستن.» پدرم کاغذو در آورد وداد دست دربان که نگاهی کرد و گفت: «آقا گیلانی فرستاده؟»

بابام گفت: «آره قربونت برم، چقدرم بهمه‌تون سلام رسوند.» دربان درونیمه باز کرد. همه هجوم آوردند، یارو فقط من و بابامو راه داد و درو بست. با غ بزرگی بود بایک خیابان پهن، که هردو طرفش گلکاری شده بود، و درخت‌های بزرگ ردیف هم، و پشت درخت‌ها ساختمان‌های سفید. بابام از دربان پرسید: «حالا کدوم طرف بریم؟»

یارو با دست ساختمان اولی رو نشان داد، ما از لای درخت‌ها گذشتیم و رسیدیم به در شبشه‌ای بزرگ، می‌خواستیم وارد بشیم که مرد خپله‌ای جلو مارو گرفت: «فرمایش؟»

بابام خواست چیزی بگه که من پیش‌دستی کردم: «رئيس ما رو فرستاده.»

یارونگاهی بهما کرد ولب‌لوچه‌شو و رچید، ما درو باز کردیم و رفیم تو. خانم‌جوانی که از رو برو می‌آمد جلو مارو گرفت. من بابامو نشون دادم و گفت: «این حالت بد، مریضه.» خانم گفت: «وقت گذشته، تعطیله.»

بابام گفت: «رئيس مارو فرستاده، خبلیم سلام رسوند و گفت حتماً بیام دست بوس شما.»

با بی‌حواله‌گی آه کشید و در کناری زو هل داد، هرسه رفیم تو. مرد سفید‌پوشی که داشت از یک قوطی چیز‌هائی رو درمی‌آورد و توی قوطی دیگری می‌ریخت، سرشو بلند کرد و گفت: «خب؟» خانم گفت: «دکتر جون، مدیر خواهش کرد که نگاهی به این پیر مرد بکنین.»

دکتر نگاهی بهمن کرد و گفت: «این پسره رو چرا راه دادین تو؟

فوری بره بیرون!

من درو باز کردم واومدم تو راهرو. هیچ کس اونجا نبود،
از بالای پله‌ها، سرو صدا و خنده چند تفریگوش می‌رسید. همین طور
قدم می‌زدم و عکس‌هائی رو که این‌جا واون‌جا زده بودند تماشامی تردم
که صدای آواز زنی رو از درنیمه باز آخری شنیدم. پاورچین پاورچین
جلو رفتم و سرک کشیدم. زن‌چاقی نشسته بود رو تخت و دامنشوزده بود
بالا و با موچین موهای دور زانوشومی کند، تامنون دبلد باخنده پرسید:
«چی می‌خوای؟»

من عقب کشیدم و او از توی اناق داد زد: «پسر، آهای پسر!»
جلو تر رفتم و دم در ایستادم. همانطور که رو تخت نشسته بود
و زانوشو دست می‌مالید پرسید: «چرا در می‌ری؟»
گفتم: «در نمی‌رم..»

پرسید: «او مدی این‌جا چه کار کنی؟»
گفتم: «بابامو آوردم..»
بلند شد و جلو او مس، سرتاپای منو و راندار کرد و گفت:
«بارک الله، بارک الله، باباتو آوردی؟ بابات کوش؟»
اناقی رو که بابام توش بود نشانش دادم. گفت: «خوبه، بذار
همونجا باشه..»

دست منو گرفت و کشید تو و من رفتم تو. پرسید: «بابات چه شد؟»

گفتم: «مریضه، حالت خوش نیس..»
پرسید: «خودت چی؟ خودت خوبی؟ خوشی؟»
گفتم: «نمی‌دونم..»

گفت: «چرا نمی‌دونی، حتماً خوشی. چند ساله؟»
گفتم: «خبر ندارم.»

گفت: «او مددی نسازی‌ها! معلومه که هفده هیجده سالت شده،
سبیلت در او مده، چیز شدی؟ مرد، مرد شدی؟ معلومه که حتماً شدی.»
وشگون محکمی از لپم گرفت و به خنده افتاد، در حالی که دور من
و دور خودش می‌چرخید و انگار می‌خواست یه کاری بکنه و نمی‌تونست،
گفت: «باباتو بازم میاری اینجا؟»

گفتم: «نمی‌دونم.»

گفت: «اگه او نم نیاوردی، خودت بیا، خودت بیا و بگو زهرارو
می‌خوام. خب؟»

گفتم: «باشه.»

خمشد و از زیر تخت چند سیب در آورد و داد به من و گفت:
«بخار خوبه.»

که صدای پدرم از تو راهرو بلند شد: «کجایی تخم‌سگ؟»
با عجله رفتم تو راهرو. زهرام پشت سر من او مد. پدرم جلو در
ایستاده بود و می‌لرزید، تا منو دید گفت: «کار من زاره، خوب شدنی
نیستم، باهاس بریم یه جای دیگه.»
زهراء پرسید: «کجا؟»

بابام گفت: «قربونت برم خانوم، من که بلذ نیستم.»
کاغذی رو که دستش بود نشان زهراء داد. زهراء گفت: «صبر کنین.»
دروهل داد و رفت تو. بابام با خود گفت: «فایده‌ش چیه، فایده‌ش
چیه؟»

که زهراء آمد بیرون و گفت: «بریم.»

دوباره رفتیم توباغ. من و زهرا جلو ترو بابام هن و هون کنان پشت سر ما. زهرا که نفس نفس می زد، پشت سر هم می گفت: «وضع بابات ناجوره، نترسی ها، این جا که می ریم، بر قش می ذارن. حالا من درستش می کنم که عقب نندازن. عوضش، تو هر روز این جائی، میای پیش من و من هرچی دلت بخواه و اسست میدم، هرچی که بخوای.»

از پیچ هر خیابان که رد می شدیم، زهرا دست منو تومشت می گرفت و می چلاند. تا رسیدیم به یک ساختمان دیگه، از چند راه رو گذشتیم و از پله ها رفتیم پایین و رسیدیم به یک راه رو تاریک. زهرا چار قد سرش را مرتب کرد و با انگشت دری را زد. اول خودش، بعد من، بعد ببابام وارد شدیم. دونفر خانم و یک آقا دورهم نشسته بودند و انگور می خوردند. همه بر گشتنده و مارو نگاه کردند. یکی از خانم ها که عینکی بود پرسید: «چه خبره زهرا؟»

zechرا گفت: «می بخشین که بی موقع مزاحم شدیم، این پیر مرد شوهر خواهرمه، گرفتار شده، باید کمکش کنیں.»
و کاغذ رو از دست ببابام گرفت و داد دست همان خانم. و خانم مشغول خواندن کاغذ شد. زهرا شروع کرد به ناله: «خدا انشا الله شمارا به آرزوی دلتون برسونه.»

مرد و زن دیگه خندي دند و خانم عینکی نیم لبخندی زد و دفتری رو که رومیز بود نگاه کرد و گفت: «بیست روز دیگه نوبتش می رسه.»
zechرا دست پاچه گفت: «بیست روز دیگه؟ بیست روز و ایناچه کار کن؟ خونه زندگی که ندارن، و تازه اگه م داشتن، شما می تونین نیم ساعت بیشتر انتظار بکشین که اینا بیست روز بکشن؟»
و مرد که خوش انگوری رو گاز می زد گفت: «بنویس فرداصبح

بیاد یه زهرا که بیشتر نداریم.»
زهرا گفت: «قربون تو برم دکترون، یعنی قربون همه‌تون
برم؟»

خانم عینکی چیزی زیر کاغذ نوشت و داد دست زهرا و گفت:
«صبح اول وقت بیان.»

زهرا گفت: «اطاعت میشه خانوم جون، انشا الله که هر چه زودتر
خونه بخت بری.»

او مدیم بیرون. زهرا کاغذو داد دست من، با بام دعاش کرد:
«الله خانوم که...»

زهرا ابرو هاشو بر دبالا و گفت: «هیس!»
بابام ساکت شد، توباغ که او مدیم، بازمن و زهرا جلو بودیم و
بابام عقب تر. زهرا گفت: «پدرت خیلی خسره، اگه می‌شنفتن خیال
می‌کردن که من بهشون کلک زدهم.»

بعد بر گشت و به بام گفت: «صبح زود اینجا باشین‌ها.»
بابام گفت: «ما جائی نمی‌ریم خانوم جون، همین پشت نرده‌ها
می‌پلکیم تا صبح بشه.»

نرسیده به در، در بان که از لای نرده‌ها بیرون نمی‌پائید بر گشت
و نا مارو دید گفت: «زهرا، بازم اون یارو او مده.»
زهرا گفت: «کدوم یکی؟»

در بان گفت: «همون یارو که به هفته‌س می‌آد عقب خانوم نجات!»
زهرا جلو تر دوید و گفت: «کوش؟»
و در بان گوشۀ خیابونو نشان داد. زهرا پرسید: «بالآخره تو نسته
بلندش بکنه؟»

دربان گفت: «اون سگ مسب که خدائی بلنده.»
من و بابام دم در رسیده بودیم. دربان در رو باز کرد. زهرا به
دربان گفت: «احمد آقا، این دو تاقوم و خویش من در او مدنها.»
احمد آقا گفت: «ما که کارشونو راه انداختیم.»
زهرا گفت: «هواشونو داشته باش.»
از مریضخونه که خارج شدیم، زهرا از پشت نردها گفت:
«همین جا بپلکین، سری بهتون می‌زنم.»
از کنار نردها راه افتادیم و من شروع کردم به گاز زدن یکی از
سیب‌ها. بابام گفت: «از کجا کش رفتی؟»
یکی از سیب‌هارو دادم بهش. در حالی که سیب می‌خوردیم از
در فاصله گرفتیم و نشستیم پایی جوی آب. بابام گفت: «این جا خیلی
بهتر از جاهای دیگه‌س. شاید دری به تخته بخوره و من خوب بشم و
بعدش بتونم چیزی بخورم.»
سیبشو که تموم کرد، بر گشت و پرسید: «دیگه نداری؟»
گفتم: «تموم شد.»
اخم‌هاشو توهمند گفت: «کارد بخوره بهشکمت، همه‌شو
خودت لنبوندی؟»
لجمو درآورد. با بدجنی گفتم: «اگه زیاد بخوری، بالا
می‌آری‌ها!»
چشم‌هاش چارتا شد و گفت: «به تو چه که بالا می‌آرم؟»
گفتم: «بالا نمی‌آوردم، بہت می‌دادم.»
گفت: «می‌گم بد.»
گفتم: «بس‌ته.»

گفت: «من سبب می خوام.»

گفتم: «زیادیت میشه.»

مشتشو برد بالا و یه مو کوبید به تهیگاه من و گفت: «حالانده.»

گفتم: «دلت خنک شد؟»

جواب داد: «البته که خنک شد.»

سبگاری روشن کرد و دستشو گذاشت رودلش. گفتم: «بازم
گرفت؟»

زیرلب غرید: «خفه شوا!»

گفتم: «انگشت بزن.»

عصبانی شد و داد زد: «جز جیگر بزنی ولدالزنا، خفه خون
بگیر!»

خندهم گرفت، هر وقت با بام می گفت «خفه خون بگیر.» من خندهم
می گرفت. چند دقیقه ساکت نشستیم و هم دیگر و تماشا کردیم. با بام
گفت: «تا فردا بشینیم اینجا؟»

گفتم: «اگه نمی خوای، پاشو وایستا.»

گفت: «خودت پاشو وایستا، من چرا وایستم؟»

گفتم: «من خوش دارم بشینم.»

زیرلب غرید: «پس زر زیادی نزن.»

گفتم: «من زرنز نم یاتو.»

چشمهاش چارتا شد و گفت: «به خداوندی خدا، چنان می زنم
که دیگه بلند نشی ها!»

گفتم: «تو که همیشه می زنی، مگه همین حالاش نزدی؟ بازم بزن!»

نگاهی بهم کرد، انگار که دلش بحالم سوخته بود. سرشو

انداخت پایین و زیر لب گفت: «چطوره بلندشیم و گشتنی تو کوچمهای دور و ورز نیم؟»

گفتم: «من حالشو ندارم، پاهام داره ضعف می‌رده.»
دست کرد توجیب و چند سکه پول در آورد و داد به من و گفت:
«برو چیزی بگیر بیا.»

بلند شدم و راه افتادم، هنوز وسط خیابان نرسیده بودم که دوباره داد زد: «هی پسر، چیزی بخری که منم بتونم بخورم ها!»
بر گشتم و گفتم: «خاطر جمع، به چیزی می‌خرم که هم‌شوت و بخوری، خوبه؟»

که چشم افتاد به زهراء که آنور نرده‌ها ایستاده بود و به من اشاره می‌کرد. با عجله بر گشتم. پای نرده‌ها که رسیدم زهراء قابل‌مehای رانشان داد و گفت: «نگاه کن! نهار گرم!»

از نرده‌ها بالا رفتم و قابل‌مeh را گرفتم، پیش از اینکه پایین بیام، بابام خودشو رسوند به من و قابل‌مeh را از چنگم در آورد و هن و هنون کنان دوباره خزید پای جدول خیابان. زهراء خندید و گفت: «پیر مرد انگار خیلی گرسنه شه؟»

گفتم: «همیشه همین طوره.»

گفت: «کاریش نداشته باش، بیچاره س.»

گفتم: «من هیچ کارش ندارم، به من چه.»

خندید و گفت: «تو فقط بامن کار داشته باش، خب؟»

گفتم: «باشه.»

گفت: «می‌خوای تورو پسر خودم بکنم؟»
چیزی نگفتم. تو چشمam نگاه کرد و گفت: «او نوقت واسه‌تزن

می گیرم‌ها!»

بازم چیزی نگفتم. پرسید: «زن دوستداری؟»

گفت: «نمی‌دونم.»

پرسید: «نمی‌دونی زن چه مزه‌ای داره؟»

گفت: «چه می‌دونم.»

خندید و گفت: « طفلکی، یه ذره بیا جلوتر!»

جلوتر رفتم، صورتش را به نرده‌ها چسبانده بود، فاصله زیادی از هم‌دیگه نداشتیم. بوی تند پیاز از دهنش بیرون می‌زد. لباشو باز و بسته می‌کرد و دندانهاشو نشان من می‌داد. پرسیدم: «چرا این جوری می‌کنی؟»

گفت: «شوخی می‌کنم، شوخی دوست نداری؟»

خندیدم و گفت: «چرا.»

چشمکی زد و گفت: «ای ناقلا، یه چیزیت می‌شه‌ها!»

پرسیدم: «چی چی می‌شه؟»

گفت: «خوب‌دیگه، آدم می‌فهمه. توحالا...»

حرفشو برید. پرسیدم: «چی می‌خواستی بگی؟»

به شدت خندید و گفت: «می‌خوای منو بگیری؟»

چند نفر از رو برو می‌آمدند. زهراء خودشو عقب کشید و گفت:

«عصری میام سراغت، همینجا باشی‌ها! خب؟»

گفت: «خب.»

بر گشتم پیش بابام که لقمه گنده‌ای زیرلپش بود و لقمه دیگری

تو مشتش. گفت: «چه خبره؟ می‌خوای خودتو خفه‌بکنی؟»

سرشو انداخت پایین و چشماشو بست، و من فکر کردم که همین

حالا می زنه زیر گریه. گفتم: «چهت شد؟»
با دهان پر گفت: «به خدا لقمه اولمه.»
نگاه کردم نصف بیشتر قابلمه را تسویه بود، لجم گرفت، لقمه
گنده‌تری برداشت و گذاشت دهنم.
بابام پرسید: «چی بهم می گفتین؟»
دهنم همچی پربود که نمی تونستم حرف بزنم. ببابام باخوشحالی
پرسید: «آها، حالا کی داره خودشو خفه می کنه؟»
کفرم بالا او مد، لقمه رو از دهنم در آوردم و پرت کردم و سط
خیابان و گفتم: «کوفت بزنه!»
خندید و گفت: «کوفت خودتو بزنه، نعمت خدارو چرا حروم
می کنی؟»
یهوری شد، پاهاشو باز کرد و قابلمه رو گرفت و سط پاهاش،
لقمه‌ای رو که تو می‌شد داشت، دوباره برداشتی قابلمه، چرخوندو فشار
داد و دوباره چرخوند و گنده‌ترش کرد و آورد بالا، تامی تونست دهنشو
باز کرد، لقمه همچی گنده بود که من ختم داشتم نمی تونست توده‌نش
جابگیره. اما ببابام پیچ و تاب غریبی به گردنش داد و لقمه، با همه بزرگی
تو دهنش جا گرفت.

۳

عصری بابام حالش خوب نبود، پای دیوار دراز کشیده بود و بریده بریده نفس می کشید. بعد چندبار بالا آوردن، رنگش بر گشته، زرد شده بود، پای چشمهاش باد کرده بود، پلکهاش می لرزید و دست، هاش بی خودی تکان می خورد. من نشسته بودم کنار جدول خیابان، او قاتم تلخ بود، حوصله نداشت، منتظر بودم بابام خواب بره، بلندشم و سری به خیابان رو بروئی بزنم که پر دار و درخت بود و رفت و آمد زیادی داشت. که صدای زهرارو شنیدم. پشت نردها ایستاده بود و با نیش باز منو می پایید. بلند شدم و جلو رفتم. با صدای لوسی پرسید:

«چه کار می کردی؟»

گفتم: «هیچ کار.»

دست منو گرفت تو مشتش و گفت: «حوصله سرفته؟»
جواب ندادم و دستمو عقب کشیدم. دوربرشو نگاه کرد و گفت:
«می خوای بیای تو، مریضخونه رو تماشا کنی؟»

گفتم: «آره که می خوام.»

آخر نرده هارو نشان داد و گفت: «برو ازاون ته بپربایا این ور.»

راه که افتادم با بام زارید: «کدوم گوری می خوای برى؟»

گفتم: «خانوم میگه برم تو.»

چیزی نگفت. من راه افتادم، به آخر نرده ها که رسیدم، رفتم رو سکو، خودمو کشیدم بالا و پریدم تو باعث. زیر پای من گودال بزرگی بود و توی گودال مقدار زیادی ظرف و حلبی شکسته و زنگزده ریخته بودند و از لای آت آشغالا دم گربه ای بیرون بود که بی خودی تکان می خورد. چند قدمی نرفته بودم که زهراء خودشو بهمن رسوند. نیشش باز بود و بهوری راه می رفت. او نوقت هردو از پشت درخت ها ردشدیم و پیچیدیم طرف ساختمانهای گنده ای که عده زیادی پشت پنجره ها نشسته بودند و بیرون تو تماشا می کردند. زهراء دست منو تو دست گرفت و گفت: «تو هیچ وقت مریضخونه او مده بودی؟»

گفتم: «ظهر که او مدم.»

گفت: «آره، راس میگی، بیشم تو مریضخونه رو دوس داری؟»

گفتم: «نمی دونم.»

گفت: «من که خیلی دوس دارم. خسر تو خره، به آدم خوش می گذره.»

گفتم: «پس خوبه.»

دستمو از دستش کشیدم بیرون. دوباره دستمو چسبید و گفت: «بذربرات بگم مریضخونه چه جور جائیه. مریضخونه همینه که هس، بعضی ها خیال می کنن مریضخونه جائیه که مریضا میرن او نجا می میرن و یا خوب میشن. اما واسه ماها، مریضخونه جای خوبیه. یعنی به باعه،

خراب شده، آب چشم و دهن و دماغ همه بساهم قاطی، غش می‌کنه، ریسه میرد، و کارکشته‌ها شون دارن دلداری میدن. دو سه روز دیگه آها از آسیا می‌افته، خیلی زود عادت می‌کنن، او نوقت دیگه بلند کردن شون آسونه. گاه گداری هم عروسی پیش می‌آد. زن و شوهر هم میشن، بعد اون، دیگه خودشونو می‌گیرن، انگار از دماغ فیل افتاده‌ن. اما عصرها، عصرها مريضخونه سوت و کوره، مثل حالا، خیلی کم دکتر داريم. او نام دورهم جمع میشن، قمار می‌کنن، کتاب و مجله می‌خونن، بعضی‌ها شونم می‌خوابن، چند نفرشونم اینور واونور می‌دون وداد و قال راه میندازن. اما بیشترشون مرتب زاغ سیاه خوشگلارو چوب می‌زنن. خیلی و قنام شده که تو تاریکی، بالای پله‌ها، پیچ راهروها، ماج و بوسه راه می‌افته. ما هام همین جوری سگ‌دو می‌زنیم هی می‌ریم آشپزخونه، می‌آییم بیرون، نظافت می‌کنیم، اوقات بیکاریم چرت و پرت می‌گیم و می‌خندیم. یه احمد سیا تو آشپزخونه‌س که همرو می‌خندونه، ادای همرو درمی‌آره، پدرسو ختم هس، سالی چند تا زن می‌گیرد و طلاق میده، چند دو جین بچه ساخته و ریخته بیرون. میگه می‌خوام تمام دنیارو پرسو سک بکنم. خیلی از باجی‌های مريضخونه‌رو صیغه‌کرده، صیغه چند ماهه، چند روزه، حتی چند ساعته. اما هر کاری کرده دستش به من نرسیده. یه عده هم این جا هستن که مال بیرون، کار می‌کنن، درآمد شونم از ما خیلی بیشتره، و اسه اونا خیلی خوبه، حاضر غایبم که تو کار نیس، هر وقت دلشون خواس میان، هر وقت دلشون خواس میرن. اگه تو یه کم حوصله بکنی و درنری، پرسخوبی باشی و خاله تو دو من داشته باشی، و اسه توهمن یه کاری دست و پا می‌کنم که خوب بخوری و بچری و گرد تو کلفت بکنی. اما نکنه بعدش بزني و...»

یه باغ گنده، پر درخت و پر گل، و ساختمان بغل ساختمان، اتاق‌ها پر آدم که همه روتخت‌ها دراز کشیده‌ن و وول می‌خورن، حالاچه مر گشونه، بهمن و تو ربطی نداره. فقط همین حوری نگاشون کنی و دلت و اسه‌شون نسوزه خوبه. اونوقت پردکنرای خوشگل، دخترای خوشگل، پرستارا و آدمای جور واجور. هر ساعت روز، یه جور تماشا داره. اول صبح همه سینی صبحانه به دست می‌دون، نون، چائی، قند، پنیر. بعدش دکترا میان، دکترای جوون و خوشگل، دخترای میان، همه شسته و رفته و بزرگ دوزک کرده عین بزرگ‌گل. اول از همه، یه کم با همدیگه لاس می‌زن. اونوقت کار شروع میشه، یعنی رئیس که وارد بشه، بدو بدو شروع میشه، دوا میدن، سوزن می‌زن، مربیضارو می‌برن اتاق عمل، پاره می‌کنن، می‌دوزن، نزدیک ظهر که کار تموم شد، جمع میشن دور هم، میگن و می‌خندن، شیرقهوه می‌خورن، متلک میگن، شوخی می‌کنن، حتی رئیسای خبلی بیرم یه پرستار جوون می‌خوان که پاهاشونو بمالن. کمرشونو بمالن. این جوریه که همیشه خوشحالیه، همچو می‌خندن، دکترا می‌خندن، پرستارا می‌خندن، ماهام می‌خندیم، غیر چند دکتر اخمو و بد عنق که دائم سرشون تو کتابه و باهیشکی نمی‌جوشن، عوغن بگو بخند، باهمه دعوا دارن. عوضش دیگرون، چه کیف‌ها که نمی‌کنن. همین جوری نر و ماده خودشونو به همدیگه می‌مالن. اولش با لاس خشکه شروع میشه، بعدش دیگه پناه برخدا. دخترای خبلی زود عاشق میشن. عاشق دکترای جوون. باهشون قرار مدار میدارن، میرن بیرون، می‌خورن، می‌زنن، می‌رقصن. و آخر شب‌ها میرن خونه‌هاشون، مست می‌کنن، کیف می‌کنن، آخر ششم بندو آب میدن و بر می‌گردن. و روز بعد بیا و بین که یارو درجه حاله، اخمهای پایین، انگار دنیا رو سرشون

یک مرتبه دست منو رها کرد. رسیده بودیم پشت انباری، رو در روی مرد لاغری که سبیل باریکی داشت، دست به کمر، ایستاده بود و داد می کشید: «پدر سگ‌ا، پدر سگ‌ای بی شرف، اگه فردا از کار بی کارتون نکردم او نوقت!»

زهرا جلو رفت و پرسید: «آقا امامی چی شده؟»
با اخم و تخم جواب داد: «دبگه می خواستی چی بشه؟ تمام این دبوثا فقط خوردن و خوابیدن ببلدن. همه‌شون رفته‌ن مخصوصی، یه نفرشون پیدا نیس که بره مرغ و تخم مرغ تحويل بگیره بیاره، آقا مدیر هم که ماشاء الله، دنیارو آب بیره، ایشونو خواب می بره.»
زهرا گفت: «نمیشه اسماعیل آقارو بفترستین؟»
آقا امامی گفت: «اوون دزد پدر سگو بفترستم که بره نصف شو بدزده و بعدم بزنه زیرش که بهمن چه مربوطه؟ من که مال انبار نیستم؟»
زهرا گفت: «یه شاگرد آسپز هم راش کنین.»

آقا امامی موهاشو چنگ زد و گفت: «هیشکی نیس، هیشکی نیس، همه کار دارن. کار کمرشونو بزنه. نون دولت حرومشون باشه.»
که یه دفعه چشمش افتاد به من و همچی زل زد تو چشام که به قدم عقب رفتم و یاد آقا گیلانی افتادم.

بعد رو کرد به زهرا و پرسید: «این پسر جوون کیه؟»
زهرا گفت: «پسر خواهرمه، تازه از ولایت او مده.»
پرسید: «هوش و حواسش سرجاس؟»
زهرا گفت: «آره بدنیس، خوبه.»
آقا امامی پرسید: «می تونه با اسماعیل بره و بر کرده؟»
زهرا گفت: «البته که می تونه.»

نفس راحتی کشید و گفت: «خیله خب، خیله خب، درس شد، عالی شد.»

باعجه رفت تو. زهرا گفت: «هوش و حواس تو جمع بکنی ها!»
گفتم: «من که نمی تونم...»
زهرا دوید و سط حرف من: «کاری نداره، سوار ماشین میشی،
میری و برمی گردي.»

گفتم: «آخه بابام!»
گفت: «من بهش خبر میدم.»
منتظر ایستاده بودم که آقا امامی با نیش باز آمد بیرون و گفت:
«تلفن زدم، الانه میآد.»

بعد ازم پرسید: «اسمت چیه؟»
گفتم: «علی.»
گفت: «به حق مولا علی که تو دزد از آب در نیای؛ بیا تو بیسم.»
رفتم تو، انباری بزرگی بود، همه جا پر صندوق و خرت پرت
فراون که روم انباشته بود. منو کشید پای چند جعبه که عکس مرغی
روش کشیده بودند و شکم مرغ پر تخم مرغ بود. او نوشت بهم گفت:
«بیست تا از این جعبه ها باید تحویل بگیرین.»

پرسیدم: «از کجا؟»
گفت: «از مرغداری، شمردن که بلدی؟»

گفتم: «البته که بلدم.»
یکی زد به پس گردند و با خنده گفت: «آی جیگوری بیگوری!
بیست تا از این جعبه ها و صد تا مرغ کشته، خب؟»
گفتم: «خیله خوب.»

انگشتش را تو هوا تکان داد و گفت: «توراه نذاری اسماعیل
مادر به خطأ چیزی کش برهها.»
گفت: «من که زوزم بنهش نهی زسه.»
گفت: «نعم خواد باهاش دربیافتی، اگه چیزی رو جا بهجا کرد،
میای بهم خبر میدی.»
گفت: «خب.»

او مدیم بیرون. ماشین سفیدی او مده، جلو انبار ایستاده بود و مرد
سیلوئی کنار ماشین با زهراء حرف می‌زد. آقا امامی با صدای بلند گفت:
«اسماعیل آقا، قربونت برم، بیا این حواله رو بگیر و با این جوون برو
مرغ خیال، و زودم برگرد.»

اسماعیل آقا جلو تر او مد و کاغذی رو از دست آقا امامی گرفت
وسراپای منو و رانداز کرد و گفت: «راه بیافت.»

اول خودش، بعد من سوار شدم. ماشینو راه انداخت. کاغذ
آقا امامی را که لای دندان‌ها گرفته بود، مچاله کرد و چپاند تو جیب
شلوارش. از خیابان اصلی مريضخونه که می‌گذرد، مريض‌ها او مده
بودند و با لباسهای سفید چروک‌خورده و دمپائی‌های روباز که انگشت‌
های همه‌شون بیرون بود، نشسته بودند رو نیمکت‌های پای چمن. دم
در که رسیدیم احمد آقا در را باز کرد و با صدای بلند گفت: «با دست
پر برگردین‌ها!»

و اسماعیل آقا زیر لب غر زد: «آره اروای عمهات.»
تو خیابان اصلی که افتادیم، من بابام و دیدم که پای نرده‌ها
چسبانده زده سرشو گذاشته بود رو دو زانو. از مريضخونه که دور
شدیم اسماعیل آقا دوباره منو و رانداز کرد و گفت: «تو دیگه کی

هستی؟»

گفتم: «خواهرزاده خاله زهرا.»

با بد اخلاقی زیر لب غرzd: «خواهرزاده زهرا! اکار ما به کجاها
کشیده.»

دوباره رو به من کرد و گفت: «حالا تورو گذاشتند که منو بپای؟»

گفتم: «نه به خدا.»

عصبانی تشر زد: «قسم نخور بچه، من که خر نیستم.»

نخواستم لجشو در بیارم، چیزی نگفتم. به خیابان دیگه‌ای که
پیچیدیم دوباره رو به من کرد و پرسید: «قراره تو انبار کار کنی؟»

گفتم: «معلوم نیس.»

سری تکان داد و گفت: «تو و امثال تو هالوها به درد اون پدر.
سگ دزد می‌خورین که بتونه انبارو بچاپه و بالا بکشه.»
باز من چیزی نگفتم. مدتی که رفته‌یم با صدای آرومتری گفت:
«حالا نری بهش خبر بدی؟»

گفتم: «به من چه که خبر بدم.»

بدجوری نگاهم کرد و گفت: «آره جون خودت، می‌خوای ازم
حرف بکشی؟»

گفتم: «نه آقا، من...»

داد کشید: «من آقا نیستم، اسم من اسماعیل، فهمیدی؟»
می‌دونستم اسمش اسماعیل، چیزی نگفتم و اخشم کردم، او هم
اخشم کرد. وارد خیابان باریکی شدیم. سیگاری روشن کرد و پرسید:
«چند ساله جوون؟»

گفتم: «نمی‌دونم.»

پوزخندی زد و گفت: «حالا مثلاً بهت برخورد؟»

گفتم: «چی چی برخورد؟»

گفت: «پیه بی دزنم چی برخورد، به درک که برخزرد.»

گفتم: «باشه.»

گفت: «نگو باشه، جواب مردونه بدده.»

پرسیدم: «جواب مردونه دیگه چیه؟»

گفت: «وقتی من میگم به درک، تو باید بگی به درک هم بری و برنگرددی. اگه من جواب بدتری دادم، تو باید بدتر نرسو بگی. عوض به فحش باید صد تا فحش بدی. اگهم دست به یقه شدم، نباید از میدون دربری و نبایدم بخوری. اگه من به سبلی تو گوش تو زدم، تو باید به مشت قایم بکوبی زیر چونه من. این کارارو نکنی، همیشه تو سری خوری، و آدمای توسری خور به درد این جهنم دره نمیخورن. خب چی میگی؟»

گفتم: «یعنی میخوای فحشت بدم؟»

خندید و گفت: «نه پسر، میخوام بدونم که حرف بدی میزنم؟»

گفتم: «نه خوبه، خبلى م خوبه.»

خوشحال شد و گفت: «بعضی‌ها خیال می‌کنن که اسماعیل خله، دیوونهس. نمی‌دونن که خبلى چیزا سرش میشه، خب، بالآخره نگفتی چند سالته.»

گفتم: «شو نزده، هفده، درست نمی‌دونم.»

گفت: «هیکلت که خبلى درسته.»

من چیزی نگفتم که یك دفعه نعره زد: «اخماتو واکن پسر! این

چه ریختیه؟»

از جا پریدم واو زد زیرخنده و پیچید تو به خیابان دیگه، تندتر
کرد و پرسید: «می‌دونی اسم این خیابون چیه؟»
گفت: «نه، از کجا می‌دونم؟»
گفت: «خیابون مهربان.»
گفتم: «خب؟»

گفت: «خب که خب، منظورم اینه که بهمن و تو چه فرق می‌کنه
که اسم این خراب شده چی هس. راست راستی فرق می‌کنه؟»
گفتم: «نه که فرق نمی‌کنه.»
گفت: «بگو جون تو!»
گفتم: «جون تو!»

که اخمهاشو کرد تو هم و گفت: «خیلی نامردی‌ها، به همین
زودی جون منو قسم خوردی!»
گفتم: «خودت گفتی.»

گفت: «خودم گفته باشم، معرفت تو کجا بود؟ حداقل تعارف
می‌کردی و می‌گفتی جون خودم. می‌دونی نامردا این کاردن، جون
خودشونو بیشتر از جون دیگرون دوس دارن.»

دوباره پیچیدیم به یه خیابان دیگه که آفتاب از رو برو می‌تابید
و بدجوری چشم‌مان را می‌زد. من بر گشتم و عقب ماشین‌نو نگاه کردم
که دونیمکت سیاه در دو طرف بود، با بند و تسمه و حلقه و خرت و پرت
زیاد و چیزی مانند تابوت در وسط، با یک شمد خونی روش. اسماعیل
آقا با صدای بلند گفت: «چی‌چی رو نگاه می‌کنی؟»
پرسیدم: «اینا چیه؟»

گفت: «کثافت! ولش کن، حالا بگو بینم اسم این خیابون چیه؟»

وارد خیابان و سبیعی شده بودیم که پر دار و درخت بود و من نمی‌دونستم کجاست که اسماعیل آقا با مشت زد رو زانوی من و گفت: «زور بی‌خودی نزن، محاله بدنونی. می‌دونی چرا؟ و اسه این که اسم خارجی داره، تو اسم خارجی بلدی؟ ها؟ جون من بلدی؟» گفتم: «نه جون خودم.»

خوشحال شد و گفت: «بارک الله، از این‌همه معرفت خوشم او مد. زنده باشی پسر، حاضرم بر گشتنی دوتا آبجو با هم بخوریم. تو تا حالا لب زدی؟»

گفتم: «نه.»

گفت: «حالا که نخوردی، حاضر نیستم اولین گیلاسوازدست من بگیری. موافقی؟»

گفتم: «باشه.»

گفت: «اگه منم می‌خورم، واسه اینه که به خودم می‌گم چرا نخورم؟ مگه نه آخرش باید بتركم؟ پس بخورم و بتركم. می‌دونی؟ روز گار، خبلى مادر قحبه‌م. آدمیزاد ول معطله، هیچ‌چی نیس که آدم به عشق اون زنده بمونه. مثلاً تو خودت، ول معطل نیستی؟ اگه نیستی، بگو نیستم.»

گفتم: «چرا، هستم.»

گفت: «همه آدم حسابیا این جورین، او نوقت بیا و نگاه کن! مثلاً همین امامی پدر سوخته، به اندازه هزار تا خر خربت داره و خیال می‌کنه که انبارداری کار خبلى مهمیه. به روز صدام کرد و گفت: «اسماعیل آقا، می‌دونی که پنج انگشت به دست به‌اندازه نیس؟»

گفتم: «می‌دونم.»

گفت: «آدم‌های جورین، یکی بالاس، یکی پایینه، یکی بزرگ
یکی کوچیکه، یکی آفاس، اون‌یکی گدا.»

گفتم: «آقا امامی! تو هم می‌دونی که هر دستیم پنج انگشت
داره؟»

گفت: «می‌دونم.»

گفتم: «خیال نمی‌کنم بدونی، اگه می‌دونستی کوچکی بزرگی
رو بدرخ ما نمی‌کشیدی!»

گفت: «مثلاً تو راننده آمبولانس با یه تیمسار یکی هستی؟»

گفتم: «البته که هستم.»

گفت: «حتماً رو تخت مرده‌شور خونه.»

گفتم: «جسارت‌های امامی، هرجی که می‌گیری هم‌هش چرنده.
ببخشین‌ها، خیلی م چرنده. آدمیزاد فقط با فهم و شعورش آدمیزاده،
بقیه‌ش مالیده.»

گفت: «درسته، اگه منم فهم و شعورم اندازه تسبود، دیگه
انباردار نمی‌شدم، می‌شدم راننده.»

گفتم: «آره جون خودت، سرقب‌آقا اونقدر آدم بافهم تو هم
می‌لولن که شعور صدنا ازاون بالائی‌ها پایی شعور یکی‌شون نمی‌رسه.»

گفت: «حیف که قلچماقی، والا یکی می‌زدم تو گوشت.»

گفتم: «ترس، بزن، من دوست دارم بالایی‌ها منو بزنن.»

پرسید: «اگه بزنم چه کارم می‌کنی؟»

گفتم: «هیچ‌چی، گردتو می‌شکنم.»

بور شد ورنگش پرید، عقب عقب که می‌رفت، گفتم: «کجا در
میری انباردار؟ بیا بازم بگو.»

بک مرتبه زد دو زانوی من و پرسید: «این جا کجاس؟»
وارد یه خیابان خاکی شده بودیم که از دو طرف باریکه آبی
می گذشت و زن‌ها داشتند ظرف ولباس می شستند و زرشکه بی اسبی داشتند.
پیاده رو افتاده بود که بچه‌ها بالا رفته سوارش شده بودند. اسماعیل آقا
ترمز کرد و گفت: «رسیدیم!»

من پیاده شدم. اسماعیل آقا اشاره کرد. جلو رفتم وزنگ بک در
آهنی بزرگو زدم. در نیمه باز شد، مرد قد کوتاهی که دستمالی به سر
بسته بود، کله‌شو آورد بیرون و تا ماشینو دید، هر دولنگه درو باز کرد.
ماشین رفت تو، منم رفتم. جای درندشتی بود، با چند ردیف ساختمان
بغل هم واستخر بزرگی با آب سبزرنگ ولزج و یک تلمبه آهنی گنده
که سه برابر یه آدم قد داشت. اسماعیل آقا او مدد پایین و با یارو چاق
سلامتی کرد و پرسید: «ارباب کجاس؟»
یارو گفت: «پشت شماره سه.»

باهم راه افتادیم. از جلو ساختمان‌ها که ردمی شدیم، اسماعیل آقا
زیر لب گفت: «نگاه کن، مرغارو نگاکن. ده هزار، بیست هزار، اگه
گفتی اینا تو شکم کیا سرازیر میشد؟ پناه برخدا.»

چند نفر که دستمال به سربسته بودند با غربیل‌های خالی او مددند
و از جلو مارد شدند. دور زدیم، پشت یکی از ساختمان‌ها محوطه
بازی بود و عده‌ای دور چاه بزرگی حلقه زده بودند. مرد خپله‌ای که
تسمه بافتحه‌ای بدست داشت تا مارو دید با صدای بلند گفت: «بیایین،
بیایین شاهد باشین، اگه حاج زمردی جهود مسلک، لع نمی کرد، این
طوری نمی شد.»

جلو رفتیم و نوی چاه رونگاه کردیم. یارو زد به پشت اسماعیل

آقا و گفت: «اوون جارو»

بر گشتم عقب. هفت هشت مرد دستمال به سر که پاچه شلوار شونو بالا زده بودند، با غربیل های پر، پر جوجه های توچوئو، ترو تمیز پیش می او مدند. اولی تا رسید، غربیل شو توی چاه خالی کرد، و جوجه ها با پرهای نیمه باز توی چاه سرازیر شدند، صدای جیر جیر شان تا او سط چاه شنیده شد و او نوقت فریاد جوجه های غربیل بعدی، صدای اولی ها رو خفه کرد. اسماعیل آقا گفت: «ارباب اینا...»

که یارو پرید و سط حرف اسماعیل آقا و گفت: «هیچ کارشون نمی تونم بکنم. جلو ضرر و از هر کجا بگیری منفعته. حالا بیسم کی تو این معامله ضرر می کنه.»

غربیل ها خالی شدو غربیل به دست ها بدو بدو بر گشتند. به غربیل یکی شون جوجه ای آویزان بود که کنده شد و افتاد رو خاک. و من این با اون پا کردم و یواشکی ورش داشتم و گذاشتمنش توجیم. اسماعیل آقا کاغذو داد دست ارباب و ارباب چیزی زیرش نوشت و داد دست پیر- مرد لاغری که کلاه حصیری پاره ای به دست داشت. راه افتادیم، ساختمانو که دور می زدیم چند مرد دیگه رو دیدیم که با غربیل های پر، از ساختمانی بیرون او مدند. تو یکی از غربیل ها جوجه سیاهی بود که با پرهای بلند، رو جوجه های سفید نشسته بود و با وحشت جیغ می کشید. جعبه هارو از انبار گرفتیم و بار ماشین کردیم و راه افتادیم. اسماعیل آقا سیگاری روشن کرد و گفت: «پدر سگا!»

و من زیر لب گفتم: «حیوان کی ها!»
اسماعیل آقا گفت: «خبرداری که بعد رو شون چی می ریزند؟ بذر
بریزن.»

تو لب رفت. و من دست کردم تو جیب که صدای جسوجه
کوچولو دراومد.
اسماعیل آقا بر گشت و گفت: «آی فلان فلان شده، بیارش بیرون
نگاش کنم.»

آوردمش بیرون، سینهش عین به گره کوچولو زیر انگشتای من
می‌پید. اسماعیل آقا سیگارشو از پنجره انداخت بیرون و جسوجه رو
ازم گرفت و ماچش کرد و گفت: «حیف که نمی‌شه برداش مريضخونه،
فوری يه تو بیخ نامه و اسه تو و يه تو بیخ نامه و اسه من صادر میشه.»
پرسیدم: «پس چه کارش کنیم؟»

جوچه رو داد دست من و گفت: «صبر کن، سرراه میریم پیش
علی بیگ، من دوشه گblasی می‌زنم که سردردم خوب بشه و توهمن به
چیزی زهرمار می‌کنی که دل دردت خوب بشه. او نوقت بهش می‌گیم
که این کوچولو رو و اسه ما نیگردار. علی بیگ خیلی خوبه، هیچوقت
نه نمیگه. خوبیم بهش می‌رسه، من و توهمن هفته‌ای به بار سری بهش
می‌زنیم و احوالشو می‌پرسیم. خب؟»
گفتم: «خب.»

و پیچیدم تو يه خیابان دیگه.

۴

شب شده بود که من با بامو اونور خیابان، کنار جرز به معازه
پیدا کردم. چنگوله شده بود و سیگار می کشید. تا منودید داد و هوار
راه انداخت: «ای ولدالزن، نخم حروم، سگ مسب، بی ناموس، نامرد،
تا حالا کجا بودی؟»

گفتم: «با اسماعیل آقا رفته بودم.»

حرص و جوش خورد و گفت: «غلط کرده بودی، مثلاً تو عصاکش
من بد بختی که ولم می کنی و بی خبر می ری؟»
پرسیدم: «مگه زهرا بہت نگفت؟»

سرشو تکان داد و گفت: «چرا، اما بهتر بود که خودت می گفتی.
حالا چی گیرت او مد؟»

گفتم: «هیچ چی.»

نیم خیز شد و پرسید: «هیچ چی؟ دست از پا درازتر رفتی و دست
از پا درازترم بر گشته؟»

گفت: «آره به خدا، قرار نبود چیزی بهم بدن.»
یه هو جستی زد و مچمو گرفت: «یا الله زود باش در آر.»
گفت: «چی چی رو در بیارم؟»
گفت: «پولارو، هرجی که گیرت او مده.»
خود مو از چنگش رها کرد و گفت: «همه شیه پیاله لو بیا اسماعیل
آقا بر ام خرید که...»
حرفمو بریلد و پرسید: «چه کارش کردی؟»
گفت: «خوردمش.»
گفت: «زهر مار می خوردم، کوفت می خوردم، چرا و اسه من
نیاوردم؟»
گفت: «چی می خوای برم و اسهت بخرم؟»
گفت: «شند رغاز پول داریم او نم بریم و چیز بخریم؟»
گفت: «بریم پای نرده ها، شاید زهر را چیزی و اسه مون بیاره.»
بلند شد، هردو رفیم او نور خیابان. با غ تاریک بسود، فقط
ساختمان ها و آتاق های مریض خونه روشن بود، ماشینی که به خیال م ماشین
اسماعیل آقا بود. از پای انباری دور زد و تو تاریکی ناپدید شد. چند بار
بالا و پایین رفیم، تا یه سیاهی پشت درختای مریض خونه تکان می خورد
بابام می گفت: «او مده.»
و خبری نمی شد. آخر سرگرو لند بابام در او مده: «کجا مو ند؟ پس
چرا نمی آید؟ مگه نمی دونه گشنه؟»
من گفت: «شایدم نمی دونه.»
بازوی منو گرفت و گفت: «حالا که نمی دونه با هاس بری و خبرش
کنی.»

گفتم: «این وقت شب نمی‌دارن.»

گفت: «چطور نمی‌دارن؟ حتماً می‌دارن.»

و کشان کشان منو برد پای در. احمد آقا با ونفر دیگه نشسته بود
رو تخت و قلبان می‌کشیدند. از لای نرده‌ها صداش کردم: «احمد آقا،
احمد آقا!»

هر سه بر گشتند و مارونگاه کردند. احمد آقا جایه جاشد و پرسید:
«کیه؟»

گفتم: «بیا درو واکن.»

نی قلیانو داد دست یکی و پاشد واومد، تا منو دید گفت: «توئی
پسر؟ چی می‌خوای؟»

گفتم: «با خالم کار دارم، می‌خوام برم پیشش.»

گفت: «این وقت شب؟»

که ماشینی دور زد واومد جلو در، و نورش افتاد تو صورت
احمد آقا. احمد آقا گفت: «ها خوب شد، با این می‌فرستمت تو!
هر دولنگه درو باز کرد و رفت جلو و گفت: «سام علیک، بی زحمت
این پسره رو جلو شماره سه پیاده کنین.»

در عقبی ماشینو واکردم و پیش از این که سوارشم صدای دو رگهای
گفت: «مواظب جعبه باش پسر!»

یک جعبه، پرشیشه‌های خون، رو صندلی عقبی گذاشته بودند.
آهسته نشستم و چشم تو آینه افتاد به نیمرخ آقا گیلانی که چوب سیگار
کت و کلفتی لای دندانها گرفته بود. تا درو بستم راه افتاد. آهسته جلو
می‌رفت وزیر لب چیزی رو زمزمه می‌کرد. نرسیده به ساختمان سه،
آینه رو کج کرد و چندبار به من خبره شد و پرسید: «تور رو کجا دیدم من؟»

گفت: «امروز صبح دیدی.»

پرسید: «بار چندمت بود؟»

گفت: «اول.»

گفت: «او، پس هنوز خیلی کار باهم داریم.»

جلو ساختمان سه که رسید تر مز کرد و گفت: «بپر پایین!»

و من پریدم پایین. اونوقت سرعت گرفت و دور شد و پیچید تو به خیابان دیگه. من در شبشهای رو هل دادم و رفتم تو. هیشکی تو راه رو نبود. آهسته رو نک پا جلو رفتم و می خواستم در اناقچ زهرا رو بزنم که سرو صدای چند نفو از بالا شنیدم، گوش خوابوندم، صدای زهرا بود که بلند بلند می گفت: «خاک تو سرت کن زنیکه گنده. حالا تا پای پلهها بیا، بعد یه کارش می کنیم.»

با عجله رفتم بالا، پا گرد پلهها رو که دور زدم، زهرا رو دیدم که با زن چاق دیگهای در دو طرف یدتابوت ایستاده بودند. زهرا تامنودید،

گل از گلش شکفت و گفت: «توئی؟ خداروشکر، زود بیا بالا؟»

و رو کرد به زن دیگه و گفت: «حالا برو گور تو گم کن، چار سال آز گاره تو مر بضخونهای و هنوزم از مرده می ترسی؟»

زنیکه چاق، عقب عقربت تویکی از اناقها، وزهرا لبخندزد و گفت: «هیچ خیال نمی کردم سرو کله ت اینجا پیدا بشه، کمک کن این مر حومو بر سو نیم مسجد، ببینیم چی میشه.»

تابوتو بلند کردیم و سرازیر شدیم. من دولا شده بودم و زهرا آرنج هر دو تا دستشو تا کرده بود که مرده سر نخوره. پا گرد پلهها، دو دختر دست در گردن هم بالا می او مدنده، تا مارو دیدند، همدیگه رو رها کردند و کنار کشیدند. زهرا با صدای کلقتی گفت: «فاتحه!»

خندید و تابوتو گذاشتیم زمین، دختر اباترس دور زدن دویکی که دستمال
قرمزی دور گردن بسته بود پرسید: «چمش شده؟»
زیرا! گفت: «باعزر آشیل دست به گردن شده.»

و دوباره خندید. دختر دیگه زد به بازوی اولی و گفت: «بریم.»
زهرا گفت: «برین، ولی به اون فاطی آپارتی بگین که خودشو
زیادی لوس نکنه. اگه خواهرزاده نیومده بود، من این لندهورو چه
جوری می بردم پایین؟»

هردو منو نگاه کردند و با عجله رفتند بالا. تابوتو بلند کردیم و
سر ازیر شدیم. زهرا با لگد نرده هائی رو که پایین بود باز کرد، از پله های
نموری پایین رفتیم و رسیدیم به تاریکی. زهرا پرسید: «خسته شدی؟»
گفتم: «نه.»

گفت: «یواشکی بذار پایین و کلید بالاسرتوبزن.»
و من همین کارو کردم. زهرا دوباره بالگد، در کوتاهی رو باز کرد،
وارد شدیم. زیرزمین نیمه تاریکی بود، پر خرت و پرت، چند تخت شکسته
روهم و بالای تخت ها چند بخاری و سه پایه و میله های آهنی، و کنار
تخت ها چند تابوت و رویکی از تابوت ها مرده ای که شمدی روشن کشیده
بودند و پاهاش از پایین شمد بیرون بود. و آخر زیرزمین، انگاریکی
ایستاده بود که سرنداشت و من درست نمی فهمیدم که چی هست، جلو تر
رفتیم و مرده را پهلوی مرده دیگه گذاشتیم. زهرا چرخی زد و درو بست
و بر گشت پیش من و گفت: «خوب شد، خبلی خوب شد.»

پرسیدم: «چی خوب شد؟»

گفت: «که تو او مدی اینجا.»

گفتم: «من او مدم به زیر انداز و اسه بابام بگیرم.»

گفت: «زیر اندازم میدم، رواندازم میدم، هرچی م بخوای میدم.»
به دفعه رفت طرف مرده اولی و قرآنی رو که رو سینه ش بود، ور
داشت و گذاشت رو سینه مرده دومی و گفت: «او ندیگه بسته. مگه نه؟»
جلو او مد و دستشو انداخت دور کمرم و خندید. گفتم: «چرا
همچی می کنی؟»

گفت: «مگه کار بدی می کنم؟»

گفتم: «بابام منتظرم.»

گفت: «نترس، دیر نمیشه.»

چونه منو ماج کرد. گفتم: «من دیگه میرم.»

گفت: «نه، نه، واسه چی بری؟»

گفتم: «دیر شده، باید برم.»

گفت: «او مدی نسازی ها، حالا که می بینی وقت شه، می خوای بزنی
و دربری؟»

دستم تو گرفت و کشید. مردها رو دور زدیم و نشستیم رو لبه
تختی که پارچه سیاهی روش انداخته بودند. دستشو گذاشت رو زانوی
من و پرسید: «می خوای شوهر من بشی؟»

گفتم: «این حرف اچیه؟»

گفت: «این حرف اکه خوبه، مگه نه!»
ولبمو ماج کرد و دستشو از زیر پیر هنم آورد و گذاشت رو شکم
و پرسید: «زن دوست نداری!»

گفتم: «نمی دونم.»

پرسید: «هیچ وقت نبودی؟»

چیزی نگفتم، واو، تند تند دستشو رو شکم من می چرخاند و

می گفت: «اگه بدونی چقدر خوبه، همیشه دلت می خواهد اشته باشیش.»
بعد یهوری شد و پاهاشو برد بالا و دراز کشید رو تخت وبا به
تکان هرا هم کشید و آنداخت رو خودش و صورتشو چسباند به صورت
من و گفت: «من از بچه سالاش خوشم میاد، پیرا فایده ندارن، هرچی
جوون تر، همو نقدر مامانی تر و تو دلبرو تر.»

دستشو حلقه کرد دور گردن من و پاهاشو برد بالا و گذاشت دو
طرف بدن من. گفتم: «بذار من برم.»

گفت: «نه، نرو، بمون، بمون پیش خالهات.»

گفتم: «بابام منتظره.»

گفت: «بزار باشه، می خوام بہت خوراکی بدم، می خوام بہت
سیب بدم، گلابی بدم، انار بدم، می خوام بہت زیرانداز بدم.»
خواست کمر بندمو باز کنه که داد زدم: «چرا همچی می کنی!»
که دهانمو گرفت و گفت: «هیس! چه خبر ته خنگ خدا!»
آرام شدم واو با صدای نرم و آهسته گفت: «اگه اینکارو نکنم
که چیزی بہت نمیدم. تازه خیلی ها دلشون می خواهد که جای تو بودن.
ولی من فقط با تو از این کارا می کنم.»

دوباره دستش رفته بود رو کمر بند من که گفتم: «من می ترسم.»
پرسید: «از چی می ترسی؟»

یه هو از دهنم در رفت: «از آقا گبلانی.»

گفت: «خب، همه از اون می ترسن، تازه اون که اینجا نیس.»
گفتم: «اگه یه هو پیدا ش بشه چی؟»

که صدای پایی از پله ها شنیده شد. من با وحشت گفتم: «او مد!»
هر دوازجا پریدیم، زهرا با عجله خودشو مرتب کرد. من همین

کارو کردم. در باز شد، دوزن چاق دیگه که دو طرف تابوتی را چسبیده بودند وارد شدند. اولی تامارو دید جیغ کشید و زهرا گفت: «ترس، نرس، منم، زهرا، مال بخش سه.»

آندو مرده رو زمین گذاشتند وزنی که جیغ کشیده بود چسبانمه زد و دستشو گذاشت رو قلبش، و دومی که با تعجب من و زهرا و نگاه می کرد پرسید: «شمها این تو چه کار می کنین؟»

زهرا گفت: «هیچ چی، مام مثل شما، این یکی رو آوردم پایین!» و مرده ای رو که آورده بودم نشان داد. زن اولی نالید: «الهی ذلیل بشی که زهرا ترک شدم.»

زهرا گفت: «خاک توسر خرت کنن، توهنوز می ترسی؟» زن دومی منو نشان داد و پرسید: «این دیگه کیه؟» زهرا گفت: «خواهرزاده مه، فاطی جون به جون شده حاضر نشد کمک کنه و این طفلکی بخاطر من مجبور شد مرده کشی کنه.» من و زهرا به طرف بیرون راه افتادیم، از پله ها که بالا می رفتم، زن دومی با کنایه پرسید: «زهرا، راست راستکی خواهرزاده ته با کلکی تو کاره؟ این تن بمیره راستشو بگو!»

۵

بغل دست نوبتی‌ها منتظر بودم که با بام او مد بیرون. جور غریبی خمیده بود و می‌لرزید، دستشو تکیه داد به جرز دیوار و صدام زد: «هی، کره خر!»

بلند شدم و جلو رفتم، دستشو انداخت دور شونه‌ام و گفت: «وای که دارم می‌میرم..» پرسیدم: «چطور شد؟»

گفت: «می‌خواستی چطور بشه؟ دل و جیگرم داره می‌آد بالا.» از پله‌ها که آوردمش پایین نتوNST جلو خودشو بگیره، حالش بهم خورد، دولا شد و سرشو برد پایین و بالا آورد و تکه‌های رنگ و رنگ و لزجی از دهنش ریخت روچمن. گفتم: «بین چه کار کردی؟ الان می‌آن پدرمونو درمی‌آرن.»

چشماشو بست و نالید: «دبگه چی‌چی رو درمی‌آرن؟ دبگه چیزی نمونده که دربیارن.»

رنگش پریده بود و عرق از سرو صورتش می‌ریخت پایین.
منتظر شدم، نفسش جا او مد، بلند شدیم و از مریضخونه او مدیم بیرون
و نشستیم پشت نرد ها. پرسیدم: «چه کارت کردی؟»
سرشو تکیه داد به دیوار و گفت: «تشنمه، خیلی م تشنه.»

گفتم: «برم آب بیارم؟»

گفت: «آب نه، یه چایی داغ برآم پیدا کن.»

گفتم: «چایی رو من از کجا بیارم؟»

یکی از سه نفری که بغل دست ما نشسته بود گفت: «مادریم.»
از توی یه ظرف، پیاله‌ای رو پر کرد و داد دست باهام، و بغل-
دستیش از من پرسید: «برقیه؟»

گفتم: «آره!»

گفت: «همه برقیا مرده چایی بن، چه حکمتیه؟ نمی‌دونم.»
بلند شدم و راه افتادم، جلو در مریضخونه چشم افتاد به آقای
جوانی که تو ماشینی نشسته بود وزل زده بود به حیاط مریضخونه، تا
منو دید اساره کرد، جلو که رفتم پرسید: «تومال کجایی؟»

گفتم: «همین دور ورا.»

پرسید: «میدارن بری تو مریضخونه؟»

گفتم: «آره که میدارن.»

گفت: «بارک الله پسر، این نامه رو بگیر و برو بخش چهار، خانوم
نجاتو پیدا کن و اینو بده و جوابشو بگیر و برگرد اینجا، خب؟»

گفتم: «باشه.»

پرسید: «یادت نمیره که؟»

گفتم: «نه، نه. گفتی خانوم نجات؟»

گفت: «آره، یهده تو منی پیش من داری‌ها.»
کاغذو گرفتم و رفتم تو. احمد آقا که جلوی همرو می‌گرفت
چیزی بهمن نگفت. زدم واژ وسط کاج‌ها گذشتم و رسیدم بخش چهار.
جلو ساختمان شلوغ بود، روپله‌ها عده‌ای کاغذ به دست نشسته بودند
و چند تفریحی غریب می‌زدند و بدوبیراه می‌گفتند. پای پله‌ها خانم‌جوانی
رو دیدم و گفتم: «خانوم نجات؟»

سرتا پای منو و رانداز کرد و گفت: «برو طبقه اول، اناق اول.»
پله‌ها را رفتم بالا و رسیدم اناق اول، درو باز کردم. زن جوان و
خوشگلی پشت‌میز نشسته بود و داشت تو آینه چشم‌وابروی خسودشو
تماشا می‌کرد. منو که دید پرسید: «بله؟»
گفت: «خانوم نجات؟»

با افاده جواب داد: «فرمایش؟»
جلو رفتم و کاغذو دادم دستش که باز کرد و خواند و بعد پرسید:
«کجاس؟»

گفت: «جلودر، تو ماشین.»
 ساعتشو نگاه کرد و گفت: «الآن که نمیشه.»
پرسیدم: «چی بهشون بگم؟»
گفت: «بگوالان نمی‌تونه.»
داشتم از درمی‌رفتم بیرون که صدای زد و گفت: «بگو ساعت‌یك،
چار راه بالایی منتظرم باشه.»

او مدم بیرون و پله‌هارو دوتایکی کردم و بیرون مريضخونه که
رسیدم، دیدم یارو پیاده شده، تکیه داده به درماشین و سیگار مسی کشه.
تامنون دید پرسید: «چی شد؟»

گفتم: «ساعت يك، چار راه بالايي.»

خندید و گفت: «عالی شد!»

و پيش از اين که سوار ماشين بشه. دست کرد توجيب و يده تو مني داد بهمن. خوشحال بر گشتم پياده رو، ايستادم منتظر ماشين هاي ديگه که شايد بيان و شايد ده تو مني هاي ديگه گيرم بياud، که برق آسا يکبيش پيدا شد، يك ماشين سفيد و عوض يه مرد، سه مرد اون تو نشته بودند، دونفر جلو و يكى عقب. و هر سه زل زدند توحیاط مريضخونه. بهمدت، اين با اون با گردم و آخر سر راه افتدام طرفشان. تا پاي ماشين رسيدم يکبيشون پرسيد: «چي می خواي؟»

گفتم: «شماها چي می خوايin.»

که عقيبي دستشو آورد بiron و مشت محكمي کوبيد رو دماغم و گفت: «برو گم شو پدر سگ صاحب.»
دماغمو گرفتم و عقب عقب دور شدم. اون سه همینطور داشتند منو نگاه می کردند و من بناقچار پشت جعبه تلفن قايم شدم. چند دقيقه بعد هموني که منوزده بود پياده شد و رفت طرف مريضخونه و با احمد آفا که روچار پايه نشته بود حرف زد و برا گشت. وقتی دور شدند، من خودمو به احمد آقا رسوندم و پرسيدم: «يارو کي بود؟»
احمد آقا تا منو ديد داد زد: «کجا يي پسر؟ خاله تداره دنبالت می گردد.»

گفتم: «باشه، نگفتي اون آفاهه کي بود؟»

گفت: «نمی دونم. خيلي وقته که دارن دنبالت يه دکتر جوون می گردن و پيدا شن نمی کنن. حالا برو سراغ خالهات.»

جلو ساختمان که رسيدم، خانوم نجاتو ديدم که از پشت کاج ما

او مدیرون، لباس سفیدشو عوض کرده بود و روپیرهн زردش چند گل
قرمز کوچولو زده بود، کیف برآقی انداخته بود رو دوشش و کفشهای
رو بازی پوشیده بود که آنگشتاش بیرون بود. تامنودید خندبدو پرسید:
«کجا؟»

گفتم: «میرم سراغ خالم.»

پرسید: «حالات کیه؟»

گفتم: «زهرا، مال بخش سه.»

همراه من راه افتاد. و من پابهپای او قدم بر می‌داشم و چشم به
پامای لختش بود که ناخن‌های رنگ کرده‌اش، و سطح پولکهای رنگ
وارنگ کفشاش عین گل‌های قرمز رو سینه‌ش بود. چند قدم که رفتم
پرسید: «نامه رو بهش دادی؟»

گفتم: «آره.»

پرسید: «چی گفت؟»

گفتم: «خوشحال شد.»

جلو بخش سه که رسیدیم گفتم: «من باید برم این تو.»
سرتاپای منو و رانداز کرد و گفت: «برو، ولی چیزی به حالات
نگی‌ها.»

گفتم: «نه، چه کار دارم.»

کیفشو باز کرد و به پنج تومنی داد بهمن و گفت: «به هشکی نگو
خب؟»

گفتم: «خب»

تو راهرو، سینه به سینه یکی از باجی‌ها در او مدم که پس گردن
گربه‌ای رو گرفته بود و از پله‌ها پایین می‌آورد. از کنارش کرد می‌شد

پرسیدم: «حاله زهرا کجاست؟»

تودماگی جواب داد: «رفته آشپزخونه.»

دوباره زدم بیرون و پیچیدم تو خیابان شنی که ساختمان و دور می‌زد و آخر خیابان ده بیست بشکه که کنار هم چیده بودند و بالای هر بشکه کلافهای سیاه مگس که گله به گله پرواز می‌کردند.

آشپزخونه روبروی بشکه‌ها بود، با پنجره‌های بزرگ و دودکش. های سیاه. نزدیک که شدم عده زیادی از باجی‌هارو دیدم که سینی به دست منتظر نشسته بودند. داشتم دنبال زهرا می‌گشتم که یه‌هو پیدا شد، بقیه رو کنار زدو دست منو گرفت و کشید تو و گفت: «کدام گوری هستی؟»

از راهرو دود گرفته‌ای گذشتیم و وارد آشپزخونه شدیم. ده پانزده مرد پای اجاق‌ها کفگیر به دست و رجه و رجه می‌کردند و حرف می‌زدند. بوی چربی و پلو همه‌جارو پر کرده بود. زهرا با صدای بلند دادزد: «احمد آقا، هی احمد سیاه.»

یکی از مردها کفگیرشو گذاشت پای اجاق و دستهاشو با پیش بندش پاک کرد و او مد طرف ما. زهرا گفت: «بالاخره، پیدا ش کردم.» و احمد سیاه نیششو واکرد و ازم پرسید: «چطوری خرس گنده؟» و بعد چشمکی زد و زهرا را نشان داد و گفت: «حاله پروردی داری‌ها!»

و زهرا با خنده گفت: «خجالت بکش اکبری.»

احمد سیاه با پشت دست دماغشو پاک کرد. دوباره نیششو و کرد و گفت: «خلاصه می‌خوام فردا پس فردا شوهر خالت بشم، چطوره؟»

زهرا با او قات تلخی گفت: «لیچار نباف، حرفتو بزن.»
احمد سیاه خیلی جدی شد و بهمن گفت: «خبرداری که چه آشی
و اسدت پخته‌م؟»
گفتم: «نه.»
گفت: «تو دیگه از حالا ببعد و اسه خودت به پا کاسبی.»
پرسیدم: «چه جوری؟»
گفت: «همین حالا با اسماعیل آقا میری ته شهر، بساط مفصلی
بهن می‌کنی و پلو می‌فروشی.»
گفتم: «چی؟»
زهرا زد رو بازوم و گفت: «صبر کن.»
واحمد سیاه ادامه داد: «به پریموس، ده بیست تا پیاله، به سینی مسی
بهت میدم با دوبشكه پلو. پریموس روشن می‌کنی و پلورو گرم می-
کنی و هر پیاله رو می‌فروشی دوزار، سمزار، فهمیدی؟»
گفتم: «آره.»
گفت: «ولی جون این خاله کلاه سرما نذاری‌ها. حساب و
کتابتم درس باشه.»
زهرا گفت: «عجب آدمی هستی، محاله این کارو بکنه.»
احمد سیاه گفت: «خیله‌حب، معطل نشو، اسماعیل آقا منتظر ته.»
هر راه زهرا از در عقبی او مدم بیرون. اسماعیل آقا رو رکاب ماشین
نشسته بود و لقمه گنده‌ای رو سق می‌زد. تا منو دید داد زد: «یا علی
پهلوون!»
و بلند شد. زهرا گفت: «اسماعیل آقا راه و چاهو نشونت میده،
خب؟»

اسماعیل آقا با دهان پر گفت: «چی میگی، خودش یه پا مرده»
اسماعیل آقا سوار شد و زهر اهسته ازم پرسید: «شب میای مسجد؟»
گفتم: «البته که میام.»

گفت: «گفتم فاطم بیاد، ناراحت که نمیشی؟»
گفتم: «چرا ناراحت بشم؟»
گفت: «سه تایی باشیم هشکی خیال بدنمی کنه.»
گفتم: «باشه.»

سوار شدم. اسماعیل آقا تکه آخر لقمه شو بلعید و ماشینو راه
انداخت. از در که بیرون او مدیم، من با بامودیدم که پای جدول خیابان
ایستاده بود و راست و چپشو می پایید. به اسماعیل آقا گفتم: «یه دقہ صیر
کن.»

اسماعیل آقا نیش ترمی کرد و من داد زدم: «پدر، پدر!»
بابام تامنون دید، دست پاچه داد زد: «کجا؟ کجاداری میری؟»
گفتم: «میرم پلو بفروشم.»

اسماعیل آقا راه افتاد. ببابام با دلو اپسی داد زد: «وایستا، وایستا
بیشم، چی چی بفروشی؟»
دسته امو دور دهان گرفتم و چندبار با صدای بلند داد زدم: «پلو!
پلو! پلو!»

٦

از میدانگاهی بزرگی رشدیم و سریه چارراه شلوغ، اسماعیل
آقا ترمذ کرد و گفت: «رسیدیم.»

جماعت زیادی توهمندی لولیدند و پیاده روها، بساط خرد هریز
و کنه فروشی بود که کنار هم پهن بود. من پیاده شدم و اسماعیل آقا
از وسط دو صندلی گذشت و در عقبی ماشینو باز کرد. پریموس و سه
پایه رو داد دست من که گذاشتم پای چنار پیر حاشیه پیاده رو، بعد سینی
و پیاله هارو پایین آوردیم، اسماعیل آقا هم پرید پایین و بشکه را آرام
کشیدیم جلو و گذاشتیم رو زمین و در یه چشم بهم زدن عده زیادی دور
وبر مارو گرفتند. اسماعیل آقا گفت: «کار خود تو بکن، محلشون ندار!»
پریموسو روشن کردیم و سه پایه رو کار گذاشتیم و سینی مسی
رو رو سه پایه جا دادیم و یکی از بشکه ها را توی سینی خالی کردیم.
من آستین هامو بالا زده بودم و با دو دست پلو یخ زده را توی سینی جا
به جا می کردم. اسماعیل آقا گفت: «حالا دیگه بقیه ش با تو، کارت که

تموم شد همینجا می‌شینی تا من برگردم.»
گفتم: «خیله خب.»

از نسقت تیاعلیه گفت و پرید تو ماشین دپیش از این که راه
بیافته من با صدای بلند داد زدم: «هی بچه گدا، دوزار بدہ پلو بخور،
دو زار بدہ چلو بخور!»

اونایی که دور من حلقه زده بودند بیشتر شدند، پیرمردی که کت
ژنده‌ای رو دوش داشت با صدای بلند گفت: «پلو نجاست مریضخونه.
هارو آوردین اینجا که بخورد قبیر فرا بدین؟»
گفتم: «اولاً نعمت خدا که نجاست نمی‌شه، دوماً اگه نمی‌خوای
تو بکی نخور.»

دوباره داد زدم: «ای داداش، ای آقا، ای بابا، ای ننه، ای گدا،
دوزار بدہ پلو بخور، دو زار بدہ چلو بخور!»

چند نفری جلو او مدنده و هر کدام به دوزاری دادند، و من تو
هر پیاله چند مشت پلو ریختم و دادم دستشان واونا چمباتمه زدند و
شروع کردند بخوردن. پیرمرد کت به دوش که همانطور به تماشا
ایستاده بود به مشتری‌ها گفت: «چه جوری دلتان می‌آد این کثاف و بخورین
نجاست و خون و چرك مریضخونه قاطیشه.»

یکی از مشتریها داد زد: «برو گم شو پرسگ، بهمن چه که چی
قاطیشه، شکممو که سیر می‌کنه.»

پیرمرد زیر لب گفت: «باشه، هر زهرماری که می‌خواین کوفت
کنین.»

و دور شد. من با صدای بلندتر داد زدم: «ای بی‌خبر، ای گشنه،
پلو دارم، دوزار بدہ سیرت کنم!»

پشت سر هم مشتریها می او مدنده و چمباتمه می زدند و من پیاله هارو
پر می کردم و می دادم دستشون واونا باولع شروع می کردند به خوردن،
و من پولنها بی روکه می گرفتم می ریختم تو یه کاسه. یکی از مشتریها که
لقمه گنده ای پشت لب داشت بر گشت و به دیگران گفت: «همچی بی
مزه نیس ها.»

دومی که چشماشو بسته بود گفت: «هرچی که هس.»
مرد لا غری که غذاشو تمام کرده بود و داشت بلند می شد گفت:
«حیف که خبلی بخه.»

ومرد اولی جواب داد: «بخ باشه. با دوزار که چلو کباب گرم
به آدم نمیدن.»

و پشت سر هم سکه بود که توی کاسه می ریختم و پیاله هارو نشسته
پر می کردم. جوان لا غری که هم سن و سال خودم بود، او مده و کنار من
چمباتمه زد. بر گشتم و نگاش کردم، او نم منو نگاه کرد و خندید.
پرسیدم: «چی می خوای؟»
گفت: «هیچ چی.»

من داد زدم: «ای پدر، ای ننه، پلو می خوای بیا جلو، دو زار
بده بخور چلو!»

یکی از مشتریها پیاله شو داد که دوباره پرش کنم و بر گشت به
پسر بغل دستی من گفت: «خوش مزه س قادر، بخور.»
که یک دفعه قادر شروع کرد به داد زدن: «ارزون شد، ارزون شد،
ناهار دوزار، ناهار دوزار.»

بر گشتم نگاش کردم، دست پاچه شد و پرسید: «نمی خوای کمکت
کنم؟»

گفتم: «خیلی خب، باشه.»

مشتریها بیشتر شده بودند. قادر گفت: «نهایی نمیشه، تو پولارو بگیر و من پلو می کشم.»

گفتم: «آستیناتو بزن بالا.»

بشکه اول تموم شد. بشکه دومو کشیدیم جلو و ریختیم تو سینی. قادر آرام و فرار نداشت، می چرخید، داد می زد، کاسه ها را پرمی کرد، مشتریهارو می پایید، پولارو می گرفت و می داد به من و عرق می ریخت و داد می زد (پلو، پلو، پلو!.. چلو، چلو، چلو!) و من داد می زدم: «دوزار، دوزار، دوزار!»

که یکی زد به پشت من، پسره لاغر و درازی بود که سرشو با دستمال بسته بود. آهسته گفت: «نسبه نمیدی؟»

گفتم: «نسبه بی نسبه.»

گفت: «یه دونه قرص میدم و دو کاسه می خورم.»

گفتم: «چی میدی؟»

که قادر گفت: «بگیر، می ارزه.»

یه ساعت دیگر دور ورمون خلوت بود و چند مشت بیشتر پلو نداشتم. قادر گفت: «خیلی خوب کار کردیم ها.»

گفتم: «بهتر از این نمی شد.»

گفت: «قرار نیس خودمون بخوریم؟»

گفتم: «تو بخور، من باید برم پیش بابام.»

که کاسه ای پر کرد و شروع کرد به لنبوندن. لقمه های درشت کله گربه ای می گرفت و پشت لپ راستش جا می داد و می بلعید. دوباره پیرمردی که کت ژنده ای رو دوش داشت پیدا شد. و دوباره ایستاد

به تماشای ما و گفت: «همه رو فروختی؟»

گفتم: «به کوری چشم تو.»

گفت: «خدای نمی دونم چه کارت بکنه. اگه مريض بشن چی؟»

قادر غر زد: «برو گم شو پيرسگ، ولمون کن دیگه.»

پيرمرد با پشت دست دماغشو پاک کرد و گفت: «اگه ولتون کنم

همه رو می کشين.»

من داد زدم: «خوب کاري می کنيم که می کشيم. به توجه مرنیکه؟»

قادر گفت: «ولش کن خرمگس معر که رو، همیشه کارش همینه.»

پيرمرد گفت: «چه کار کنم؟ دو ساعت دور برشما می پلکم، يه

لقمه دادين که کوفت بکنم؟»

دلم سوخت، يه کاسه پر کردم و دادم دستش که شروع کرد به

خوردن. گفتم: «نجاست مريض خونم چيز بدی نيس ها.»

با دهان پر گفت: «چرا، خيلی م بدء.»

گفتم: «پس چه جوري کوفت می کني؟»

با چشم هاي و رآمده نگاهم کرد و با مشت زد به شکم خودش

و گفت: «اين سگ مسب گرسنه س، می فهمي؟»

کار مان که تمام شد، همه چيز و جمع و جور کردیم و نشستیم

منتظر اسماعيل آقا. قادر پرسید: «فراره هر روز بياي اينجا؟»

گفتم: «آره، چطوه مگه؟»

پرسيد: «مي خواي من شاگردت بشم؟»

نگاهش کردم و گفتم: «باشه، قبولت می کنم. اما خوب کار

بکني ها.»

گفت: «مگه امروز بد کار کردم؟»

گفتم: «امروز که خوب بود. روزای دیگه رو میگم.»
یک مشت پول خرد ریختم تو مشتش. خوشحال شد و گفت:
«اون بندونه قرسم بده من.»
و من فرص رو دادم بهش. گفت: «می دونی اینو واسه چی
می خوام؟»

که ماشین اسماعیل آقا پیدا شد و بوق زد. من بلند شدم، قادرم
بلند شد. در عقبی ماشینو باز کردیم و بشکه‌ها و سینی و پریموس و پیاله‌ها
رو چیدیم تو ماشین. من بغل دست اسماعیل آقا سوار شدم. قادر او مد
پای ماشین و گفت: «داشتم می گفتم که...»
حرفوشو بریدم و گفت: «باشه فردا.»
راه که افتادیم اسماعیل آقا پرسید: «یارو کیه؟»
گفتم «شا گردد».
اسماعیل آقا سر تا پای منو و رانداز کرد و با خنده گفت: «ای
پدر سوخته ناقلا!»

۷

یه روز عصر که به مریضخونه برسیدم، اسماعیل آقا گفت:
«گوش کن بچه، این جوری نمیشه، تو باید موتورسواری باد بگیری
و بتونی به این همه کار بررسی.»
گفتم: «من از موتورسواری می ترسم، اگه زمین بخورم، کارم
تمومه.»

گفت: «اگه باد بگیری که زمین نمی خوری.»

گفتم: «چه جوری باد بگیرم؟»

گفت: «خودم بادت میدم.»

هردو رفتیم پیش احمد آقا، موتورشو گرفتیم. اسماعیل آفاسوار
شد و منم سوار ترکش شدم و تو خیابان پشت آشپزخونه، چند بار بالا
و پایین رفتیم. اسماعیل آقا پرسید: «نمی ترسی؟»

گفتم: «نه، خبلی م خوشم می‌آد.»

گفت: «آها، اگه خودت سوار بشی و بروني بیشتر خوشت می‌آدا»

بعد منو نشوند رومونور و یادم داد که چه جوری راه ببرمش.
و خودش پا به پای من چند بار بالا و پایین دوید و بعد ایستاد جلو پنجره
آشپزخونه و گفت: «حالا دیگه خودت برو.»
من تنهایی راه افتادم. خبلی آسان بود، راحت می شد بالا و پایین
رفت. اما موقع دور زدن می ترسیدم که زمین بخورم. بلکه بارم زمین
خوردم و هیچ طورم نشد. و هر وقت از جلو اسماعیل آفارد می شدم
بی خودی خنده ام می گرفت و می خنده بدم. همین جوری که چرخ می زدم
یه هو به کله ام زد که سری به بابام بزنم و خودی نشان بدم، که عوض
دور زدن از لب آشپزخونه پیچیدم تو خبابان اصلی و صدای اسماعیل
آفارا شنیدم که پشت سرم داد می زد: «هی جونور، کجا؟»
دم در که رسیدم احمد آفا سرشو از اتاقک آورد بیرون وداد زد:
«مواظب باش بچه، نری زیر ماشین.»

گفتم: «بی خیالش، ده ساله که این کاره ایم.»
واز در نیمه باز زدم بیرون. تو پیاده رو، ببابام و چند پیر مرد نشسته
بودند دورهم و سبکار می کشیدند. رسیدم و تر مز کردم. ببابام تامن دید
گفت: «چشم روشن. این دیگه چیه؟»

گفتم: «موتور احمد آفاس، می خوام یکی م واسه خودم بخرم.»
پرسید: «برا خودت بخری؟ از کجا بخری؟»
گفتم: «بالاخره یه جوری ترتیبو میدم.»
بابام رو کرد به دیگران و گفت: «نگاش کنین، اولاد ناختلف
بعنی این، اگه راس میگی چرا واسه من نمی خری؟»
یکی از پیر مرد ها به خنده افتاد و گفت: «تو با این سن و سال
می خواهی سوار موتور بشی؟»

بابام گفت: «حالا موتور نخره، يه چيز دیگه واسه بخره.»

گفتم: «مثلاً جی چی واسه تو بخرم؟»

گفت: «جه می دونم، تو هرجی درمیاری همدو واسه خودت
خرج می کنی، ویادت رفته که يه پدر پیرم داری.»

گفتم: «من که این همه مواطن تو هستم بازم دلخوری و گله
می کنی؟»

گفت: «اگه من مریض نمی شدم و کارم به مریضخونه نمی کشید
که کار وبار تو این جوری سکه نبود.»

گفتم: «حالا که حالت خوب شده.»

گفت: «آره دیگه، همچنان باید بشینم اینجا و منتظر تو که کی
از کجا همک بر می گردی و کی سری به من می زنی.»

گفتم: «لازم نکرده اینجا بشینی، هر جا می خوای بشین.»

گفت: «تو که از اینجا دل نمی کنی، منم مجبورم همین جوری
باشم دیگه.»

که صدای پایی رو پشت سر خود شنیدم. و اسماعیل آقا بود که
دستشو گذاشت رو شونه من و گفت: «کجا در رفتی پسر!»

با خنده گفتم: «او مدم بابامو ببینم.»

گفت: «خبلی دل و جرئت داری ها.»

گفتم: «نموده، کار آسونیه.»

گفت: «پیاده شو ببینم.»

من پیاده شدم و خودش سوار شد و گفت: «بپر عقب.»

و من سوار ترکش شدم. بر که می گشتیم بابام داد زد: «بالآخره
جواب حرف منو ندادی.»

اسماعیل آقا گفت: «چی می گفت؟»
گفتم: «هیچ چی، گله می کرد که همچو ش به گوشه مونده و کاری م
نداره بکنه.»

گفت: «راس میگه، یه فکری بر اش بکن.»
گفتم: «مثلاً؟»

کمی فکر کرد و گفت: «یه قهوه خونه و اسمهش راه بنداز.»
گفتم: «قهوه خونه؟»

گفت: «آره، یه سایان. یه سماور و چند استکان و نعلبکی، همین.»
با خوشحالی گفتم: «خوبی خوبی.»

جلو اناقک احمد آقا پیاده شدیم و موتورو پس دادیم. احمد آقا
که نشسته بود و قلیان می کشید گفت: «چه کارا دارین می کنین؟»

اسماعیل آقا گفت: «گشتی زدیم و بر گشتیم.»
احمد آقا گفت: «عجب دل و دماغی دارین.»

من گفتم: «چرا نداشته باشیم.»

احمد آقا گفت: «راس میگی، منم اگه جای تو بودم همین جوری
بودم.»

من و اسماعیل آقا خندیدیم و راه افتادیم طرف آشپزخونه.
اسماعیل آقا گفت: «کار بابانو جدی می گیریم، فردا صبح، پیش از این
که بری و به کارای دیگه بررسی، قهوه خونه شو رو براه می کنیم.»
گفتم: «باشه.»

حاله زهرا و باجی های دیگر، تو آشپزخونه نشسته بودند و
چایی می خوردند. اسماعیل آقا رو به زهرا کرد و گفت: «می دونی این
خواهرزاده تو چه جنسی داره؟»

وفاطی که بغل دست زهرا نشسته بود زد زیر خنده و گفت: «آره،
خیلی خواهرزاده خوبیه.»

اسماعیل آقا گفت: «چی گفتی؟»

فاطی خنده اش را خورد و گفت: «هیچ چی، گفتم خدا حفظش کنه.»
مادو تاهم نشستیم بغل دست زن ها. دو تا چایی ریختند و گذاشتند
جلو من و اسماعیل آقا. اسماعیل آقا چایی شو ریخت تو نعلبکی و گفت:
«از فردا می دونین چایی رو کجا می خوریم؟»

زهرا پرسید: «کجا؟»

اسماعیل آقا گفت: «فردا به کافه اعbone بیرون مریضخونه وا
میشه و چه چایی هایی م میده.»

یکی از باجی ها گفت: «چایی مفتی مریضخونه رو بذاریم و برم
پول بدیم و چایی بخوریم؟»

اسماعیل آقا گفت: «شاید به ماها مفتی بدن.»

و با خنده از من پرسید: «مگه نه؟»

گفتم: «شاید.»

اسماعیل آقا جدی شدی و گفت: «البته نه به همه، به چند نفر.»
زهرا پرسید: «به کیا؟»

اسماعیل آقا منو نشان داد و گفت: «به این و به من و به تو.»
فاطی گفت: «به من چی؟»

اسماعیل آقا گفت: «شاید به توهمن بدن.»

زن قد کوتاهی که غبغب قرمزی داشت پرسید: «من چی؟»

اسماعیل آقا گفت: «تو باید به چیزی بدی و چایی بخوری.»

زنک برآق شد و زد به سینه اسماعیل آقا و گفت: «خاک تو سر

خرت کنن بی حیا.»

همه افتادیم به خنده. چایی دومو که خوردیم اسماعیل آقا رو کرد
بهم و گفت: «یا الله پول رد کن تا تر نیشتو بدم.»
من پولامو کشیدم بیرون. فاطی با تعجب گفت: «او هو، معلومه
که کار و بارت خیلی سکهس.»

اسماعیل آقا: «چشم حسود بتر که.»

و من دوتا صد تومنی سوا کردم و دادم به اسماعیل آقا، که گرفت
و «یا علی» گفت و بلند شد و رفت. منم بلند شدم که برم بیرون. دم در
سبنه به سینه احمد سیاه در او مدم. با دست کویید رو شونم و پرسید:
«چطوری تاجر باشی؟»

گفتم: «خوبم، تو چطوری؟»

گفت: «بدنیستم، اگه خاله را حتم بذاره.»

و خندید. گفتم: «از ما که راضی هستی؟»

گفت: «البته، اما باید نرخ رو بیری بالا.»

گفتم: «حالا حوصله کن.»

و او مدم بیرون. چند قدمی نرفته بودم که زهراء از پشت سر صدام
کرد. ایستادم و پرسیدم. «چه خبره؟»

خودشو رسوند بهمن و گفت: «کجا داری میری؟»

گفتم: «کار دارم.»

پرسید: «چه کار داری؟»

گفتم: «به توجه، کار دارم؟»

گفت: «بارک الله، هنوز دو ماه نشده و اسه من شاخ و شونه نمی کشی؟»

گفتم: «نه والله، ما اهل شاخ و شونه نیستیم.»

گفت: «چرا، از وقتی دور ور خانم‌های بخش می‌پلکی، خیلی
با من سرشنگین شدی.»

گفتم: «خجال می‌کنی.»

گفت: «خر که نیستم، ولی این‌بهت بگم‌ها، از این دخترخانم‌ها
هیچوقت چیزی بهت نمی‌ماسه.»

بیچیدیم به جاده شنی. زهراء دست‌منو گرفت تودش و گفت:
«می‌دونی که خیلی خاطر تو می‌خواام؟»

گفتم: «آره، می‌دونم.»

دست کرد توجیب و گفت: «بین چی واسه‌ات خریدم.»
وعینک دسته سفیدی آورد بیرون و گفت: «بزن ببینم بهت می‌آد؟»
عینکو گرفتم و گذاشت رودماغم و بر گشتم و نگاش کردم، با
خوشحالی دست‌هایش را کوبید بهم و گفت: «به به، به بد، چقدر
بهت می‌آد.»

دوباره دست‌منو گرفت و گفت: «شب می‌آی پیشم؟»
گفتم: «امشب نه.»

گفت: «چرا؟ با فاطی قرارمدار داری؟»

عصبانی گفتم: «نه، بایه کس دیگه.»

پرسید: «با کی؟»

داد زدم: «اینقدر پیله نکن، به توجه باکی قرارمدار دارم.»
دخلور شد و اخمهایش را گرد توهمند. و من تندتر کردم. او
دوباره دوید و خودشو رسوند بهمن و گفت: «اگه گند قضیه دربیاد و
همه بفهمن بیچاره‌ت می‌کنن‌ها.»

گفتم: «باشه، بذار بیچاره‌م بکنن.»

عصبانی گفت: «من میرم و بهمه میگم.»

گفت: «هر غلطی میخواهی بکن.»

با بیچارگی نگام کرد و گفت: «عینکمو پس بده.»

عینکو پس دادم و گفت: «گور تو گم کن.»

گفت: «چیزای دیگم که بہت دادم باید پس بدی.»

گفت: «کور خوندی، تو چیزی بهمن نداده‌ی.»

گفت: «پدر تو در میارم، همرو خبرمی کنم.»

خندیدم و گفت: «آبروی خودت میره.»

بیچاره شده بود و نمی‌دونست چه کار کنه. مدتی نگام کرد و با

الناس گفت: «چرا این جوری می‌کنی؟»

گفت: «واسه این که تو این جوری می‌کنی.»

گفت: «من که غلطی نکردم.»

گفت: «منم نکردم.»

روبروی من ایستاده بود و با مهربانی سرتاپامو نگاه می‌کرد.

آهسته عینکو در آورد و گذاشت رودماغم و پرسید: «شب می‌آی؟»

گفت: «آره، ساعت ده.»

از هم جدا شدیم. من از در مریضخونه او مدم بیرون. با بام با پیرمردها نشسته بود و هنوز حرف می‌زد. من ردشدم و رفتم تو پیاده روی روبرو. فکر می‌کردم دیر شده. با عجله خودم رساندم به چار راه اولی و جلو اتفاق تلفن ایستادم، خبری نبود. نیامده بودند. عینکمو در آوردم و گذاشت توجیهم. از خانمی که رد می‌شد، ساعتو پرسیدم. مش چند دقیقه کم بود. نفس راحتی کشیدم. قرارما ساعت شش بود. سر ساعت شش هم او مدنده. سه نفر بودند. تو همان ماشین سفید. در عقبی

رو باز کردند و من سوارشدم و سلام کردم. جواب سلام موند اندو راه
افتدند. او نی که عقب نشسته بود پرسید: «خوب؟»
گفتم: «نمایم این سه روز منتظر ش بودم.»
مردی که پشت فرمان نشسته بود گفت: «خوب؟»
گفتم: «بالآخره امروز پیدا شد.»
سومی پرسید: «ساعت چند؟»
گفتم: «به خیالم هشت و نیم، با یه تاکسی بار او مده.»
اولی پرسید: «از کجا شناختیش؟»
گفتم: «قد دراز و صورت لاغری داره، مگه نه؟»
دومی گفت: «چرا.»
گفتم: «موهای جلو سرشم ریخته.»
اولی گفت: «درسته.»
گفتم: «کیف گندهای هم دستش بود.»
اولی گفت: «خوب؟»
گفتم: «از خاله هم اسمشو پرسیدم، خودش بود.»
اولی گفت: «بعد چه کار کردی؟»
گفتم: «به بهانه خاله رفتم تو. تمام مدت مواظبیش بودم.»
دومی پرسید: «چه کار می کرد؟»
گفتم: «هیچ چی، لباسشو عوض کرد و روپوش سفید پوشید و
رفت نشست تو به انفاق و شروع کرد به کتاب خوندن.»
سومی پرسید: «دیگه چه کار می کرد.»
گفتم: «هی چابی می خورد و سبکار می کشید.»
دومی گفت: «بیرون نیو مد؟»

گفتم: «چرا دو سه بار صد اش کردن، رفت بالا سر چند تا مریض و
بعد بر گشت تو اتاق خودش.»

اولی پرسید: «ه بشکی نیومد سراغش.»

گفتم: «چرا یه نفر از بیرون او مدد دیدنش.»

که ماشین یه هو ترمز کرد. دومی با عجله پرسید: «چه جوری بود؟»

گفتم: «نمی دونم چه جوری بود دیگه.»

اولی گفت: «لا غر بود، چاق بود، بلند بود، نبود، سبیل داشت
نداشت؟»

گفتم: «سبیل که نداشت.»

سومی پرسید: «خب؟»

گفتم: «هم چی لاغر لاغر نبود، چاقم نبود.»

اولی دست کرد و از کیفیت یک مشت عکس بیرون آورد و گفت:
«این نبود؟»

نگاه کردم و گفتم: «نه، این نبود.»

عکس دوم رو داد دستم و گفت: «این چی؟»

نگاه کردم و گفتم: «به خیال م اینهم نبود.»

عکس سوم را داد و گفت: «خوب نگاش بکن.»

نگاه کردم و گفتم: «نمی دونم، ولی این سبیل داره.»

یارو انگشت کوچکشو گذاشت رو سبیل عکس و گفت: «حالا
که سبیل نداره چی؟»

گفتم: «نه اینم نبود.»

چهارمی، پنجمی و ششمی را هم دیدم و گفتم: «نه، اینام نبودن.»

عکس هارو گذاشت تو گیفو ماشین راه افتاد. دور زدیم و بر گشتبم

طرف چار راه. اولی پرسید: «خوب گوش کن. بلدی تلفن بزنی؟»
گفت: «آره که بلدم.»

گفت: «یه شماره میدم، هر وقت پیدا شد، معطل نمی‌کنی و
برقی به تلفن می‌زنی؟»

روی کاغذ شماره‌ای نوشت و با بهشت اسکناس داد دست من.
ماشین ایستاد و من تا پیاده شدم اولی داد زد: «بادت نزهه‌ها.»
تا خواستم بگم یادم نمیره، درو بستند و با سرعت دور شدند.

۸

آفتاب که زد، قهوه خانه بابام رو براه شده بود. هوا تاریک و روشن بود که من و اسماعیل آقا، چند تکه چوب را به نرده‌ها بستیم و داربست کوچکی درست کردیم و سایبانی از کرباس روش گرفتیم، چارپایه کوتاهی رو پای دیوار کار گذاشتیم و بندو باسط چایی رو چیدیم، سماور و آب ریختیم و آتش کردیم.

بابام که کاری ازش برنمی او مدد هی دور ور مامی چرخید و ورجه ورجه می کرد و سرکمی کشید و پشت سرهم می گفت: «آها، خوب شد، آره، حالا خوب شد. دیگه دس نزنین، این جوری بهتره.»

و هر وقت اسماعیل آقا می خواست چیزی بهش یاد بده، می گفت: «خودم بلدم پدر، این موهارو که تو آسیا سفید نکردیم، می دونم، چه کار کنم، بعله، خیالتون آسوده.»

تازه در مریضخونه باز شده بود که من و اسماعیل آقا چند چایی تازه دم سر کشیدیم و بلند شدیم و بابام پاره لنگی را رو دوش انداخت و

نیم خبز شد و با صدای دور گه داد زد: «چایی، چایی تازه‌دم.»

اسماعیل آقا گفت: «نسیه ندی‌ها پیر مرد.»

بابام گفت: «خر که نیستم، نسبه بی نسبه.»

ومادوتا رفیم تو مریضخونه. جلو ساختمان سه که ز سیدیم اسماعیل
آقا ز دروشونه من و گفت: «ظهر منتظر تم.»

گفتم: «باشه.»

ورفتم تو سراغ زهرا که داشت رو پله‌ها گونی می‌کشید، تامنو
دید نیشش واشد و گفت: «خوب خوابیدی؟»

گفتم: «گوش کن، آقا امامی بامن کار داره، میرم انبار. اگه اون
یارو دکتره او مد میای فوری خبرم می‌کنی. خب؟»
سر تاپای منو و رانداز کرد و گفت: «خبلی تونخ طرفی. چه کارش
داری؟»

گفتم: «قرار دیشب ما چی بود؟ مگه قبول نکردی که دیگه
چیزی ازم نپرسی؟»

خندید و گفت: «خبله خب، عصبانی نشو.»

گفتم: «بادت نره.»

و او مدم بیرون. داشتم می‌رفتم طرف انبار که بکی از دوستای
خانم نجاتو دیدم، بزک کرده و گف بهشونه داشت می‌رفت طرف بخش
خودشان. خبلی وقت بود که می‌شناختیمش. بیشتر وقتا با خانم نجات
زیر کاج‌ها قدم می‌زدند و هروکر می‌کردند. نا دیدمش سلام کردم،
برگشت و جواب سلام‌مو داد. ومن طوری نگاهش کردم که نتونست
راهشو بکشه و بره. ایستاد و پرسید: «کاری بامن داشتی؟»

گفتم: «نخبر خانوم.»

گفت: «پس واسه چی این جوری نگام می کنی؟»

گفتم: «هیچ چی، می خواستم...»

حرنموبریدم. با ابروان بالا برده پرسید: «چی چی می خواستی؟»

گفتم: «می خواستم اسم شمارو بدونم.»

لبخندی زد و گفت: «درخشان.»

با تعجب گفتم: «آها، پس خودتونین.»

اخماشو کرد توهمند و گفت: «چطور مگه؟»

گفتم: «هیچ چی.»

گفت: «نه یه چیزی هس، باید بگی.»

گفتم: «نه به خدا خانوم، هیچ چی نیس.»

گفت: «چرا هس، اسم منو کجا شنیده بودی؟»

خودمو زدم به خجالت و گفتم: «همین جوری.»

با اصرار پرسید: «همین جوری که نمیشه، لابداز یکی شنیده بودی.»

گفتم: «آره خانم.»

پرسید: «از کی شنیده بودی؟»

گفتم: «از یه نفر.»

پرسید: «کی بوده؟»

گفتم: «می ترسم عصبانی بشین خانوم.»

یه دقیقه توفکر رفت و گفت: «عصبانی نمیشم. بگو!»

گفتم: «از یه آقا.»

پرسید: «کدوم آقا؟»

گفتم: «شما نمی شناسیشون.»

گفت: «پس اون چه جوری منو می شناسه؟»

گفتم: «نمی دونم.»

پرسید: «مال مرضخونه‌س؟»

گفتم: «نه خانوُم، مال بیرونه.»

گفت: «تو از کجا می‌شناشیش؟»

گفتم: «چندبار با یه ماشین فرمز او مده دم در مرضخونه و سراغ شمارو گرفته، خبلی آقای خوبیه؛ قدبند و موهای فرفی داره.»
وساکت شدم. پرسید: «خب؟»

گفتم: «هیچ‌چی، چندبار از من خواس که کاغذی رو به شما بر سونم و من قبول نکردم.»

پرسید: «واسه‌چی قبول نکردی؟»

گفتم: «آخه من شمارو نمی‌شناختم و نمی‌خواستم که از کس دیگه‌م بپرسم.»

رفت توفکر و پرسید: «چرا خودش بهم نمی‌داد؟»

گفتم: «یه جور خاصیه، هر روز ظهر می‌آد دم مرضخونه‌تا شما رو می‌بینه، سوار می‌شه و در میره. به خیالم خیلی خجالتیه.»

چیزی نگفت، با قدم‌های آهسته راه افتاد. رفته بود توفکر و سرشو دوخته بود پایین. چند قدمی که دورشد ایستاد و برگشت. و من جلو رفتم و گفتم: «بله؟»

گفت: «اگه این دفعه نامه‌داد بگیر و واسم بیار. خب؟»

گفتم: «حتماً.»

و با قدم‌های بلندتری راه افتاد و من که خنده‌ام گرفته بود تو دلم

گفتم: «صبر کن، یه مشتری خوب و اسهٔت گیرمی‌یارم، غصه‌شو نخور.»
راه افتادم و از پیاده‌رو باریکی گذشتم و دور زدم و رسیدم پشت

انباری، و آقای امامی را دیدم که نک و تنها ایستاده بود و غر می‌زد: «پدرسگا، پدرسگای بی‌شرف، دیگه کارتون به‌اون‌جا رسیده که از انبار دولت می‌ذذدین؟»

جلو رفتم و گفتم: «چی شده آقا؟»

موهاشو چنگ زدو گفت: «دیگه می‌خواستی چی بشه؟ دیو ئا نا می‌تونن می‌خورن و می‌چاپن و می‌برن و حالا کارشون به‌اون‌جا رسیده که شبا میان و دستبرد می‌زنن، بیا، بیاتو، یەدقه بیا.»

اول خودش وبعد من رفتم توی انباری. از وسط صندوق‌ها و گونی‌های پر رد شدیم و رسیدیم پای پنجره‌ای که شبشهش شکسته بود. آقا امامی که از شدت عصبانیت می‌لرزید، هردو دستشو گرفت طرف پنجره و گفت: «نگاکن، نگاکن. این کار یعنی چی؟ یعنی شکستن پنجره. شکستن پنجره یعنی چی؟ یعنی شکستن انبار دولت و شکستن انبار دولت، یعنی چاپیدن انبار دولت. همه‌شونو باید گرفت و دستاشونو از بیخ برید و کردشون زندان و بعدم دارشون زد.»

بر گشت و درحالی که دور ور خودمی‌پلکبید و همه‌چیز و می‌باید با صدای بغض آلودی پشت سرهم ناله می‌کرد: «حالا من از کجا بفهمم که چی چی برده‌ن؟ من که نمی‌تونم بفهمم، نخود، لو بیا، تخم مرغ، برنج، لپه، صابون؟ دیو ئا طوری می‌برن که اصلاً معلوم نمی‌شه، آی بر پدرتون لعنت. جا پاهم از خودشون نداشتمن که به کلانتری تلفن کنم، آی بر پدر مادرتون لعنت. آی بر جدو آبادتون لعنت.»

بر گشت و دستشو گذاشت رو شونه من و گفت: «های پسر، حاضری بیای شبا این‌جا بخوابی؟» گفتم: «بابام تنها می‌مونه.»

گفت: «باباتم بیاد اینجا بخوابه.»

گفتم: «آخه...»

پرسید: «آخه چی؟»

گفتم: «همین جوری که...»

حرفمو برید و گفت: «شبی پنج نومن داری. چطوره؟»

گفتم: «خوبه؟»

گفت: «خیلی خب، هر شب غروب میای اینجا و کلیدارو ازم می‌گیری. خب؟»

گفتم: «باشه.»

خشم شد و نشست روی یک صندوق و گفت: «حالا برو دنبال ولگردیت. غروب منتظر تم.»

راه‌که افتادم پشت سرم داد زد: «یموقت نری با او نا دست به یکی کنی و همه‌چیزو غارت کنین؟»

تا خواستم جواب بدم با خنده بلند گفت: «نه، برو، برو، من تورو می‌شناسم. پسر خوبی هستی.»

برگشتنی سری به زهراء زدم، یارو هنوز نیومده بسود. بیرون مریضخونه شلوغ بود، عده‌زیادی دور بساط بابام جمع شده بودند و تندتند چایی می‌خوردند. و بابام یه‌ابرو بالا و یه‌ابرو پایین دور ورخود می‌چرخید و غر می‌زد و استکان‌ها را جمع می‌کرد و تویه لگن‌لعاوی می‌شد و بالنگ خشک می‌کرد. ده دوازده نفری به فاصله نشسته بودند و چایی خورهارا تماشا می‌کردند. بابام چندبار برگشت و تشر زد: «دخلوت کنین دیگه.»

و یکی از او نالید: «ما که هر روز این‌جاییم، فرد اطلب تو میدیم.»

از جوانکی که سبیل قیطانی داشت پرسیدم: «چی شده؟»

گفت: «چایی می خوایم، نسیه نمیده.»

پرسیدم: «مَحَّهُ بُولُ نَدَارِينْ؟»

گفت: «بول داشتیم که منت این پیر خسیس رو نمی کشیدیم.»

گفتم: «چرا بول ندارین؟»

چند نفر بر گشتند و نگاه کردند. مردی که شانه های براومده داشت سرشو تکان داد و گفت: «آره، چرا نداریم.»

یک دو تو منی رد کردم به همان جوان و گفتم: «حالا بگو چایی

بیاره.»

و دو تو منی چنان شبرش کرد که با صدای بلند داد زد: «بیابگیر پیر مرد، بگیر و چایی رد کن.»

بابام جلو او مد و پولو گرفت و گفت: «می بینی چه ملتی هستین؟ می خواستین کلاه سرم بذارین.»

و بر گشت سر بساط چایی. و من به او نا گفتم: «خب، حالا دلتون می خواهد پولدار بشین؟»

همه با تعجب نگاهم کردند. گفتم: «شو خسی نمی کنم، جدی میگم.»

و پیر مردی پرسید: «چه جوری؟»

گفتم: «یه جا هس که چند قطره خون از توون می گیرن و عوضش بیست تو من به توون میدن.»

مرد شانه بر جسته گفت: «خون مارو بگیرن که دیگه واویلا.»

گفتم: «هیچ م این طوری نیس. خود من خبلی و قنا این کار و کردم و هیچ طور م نشد.»

همه ساکت شدند. پرسیدم: «حالا چی میگین؟»
یکی از پشت سر گفت: «کجا باید بروم؟»
گفتم: «من می برمتن.»

دوباره ساکت شدند. گفت: «نمی خواین نه؟»
جوان سبیل قبطانی گفت: «من می خوام.»
دومی گفت: «منم می‌آم.»
سومی گفت: «باشه منم می‌آم.»
پرسیدم: «دیگه؟»

چند نفر دیگر حاضر شدند. گفت: «خبله‌خوب، تا شما چایی تونو
بخورین من برمی‌گردم.»

بلند شدم که چند نفر دیگه هم داد زدند: «مام می‌آیم، مام می‌آیم.»
گفتم: «باشه، همه تونو می‌برم.»
و من با عجله رفتم پیش احمد آقا که جلو اتفاق نشسته بسود و
پرسیدم: «احمد آقا، تلفن آقا گیلانی چنده؟»
گفت: «چه کارش داری؟»

گفت: «تور و خدا شماره شو و اسه من بگیر.»
هردو رفته‌یم تو اتفاق. احمد آقا شماره آقا گیلانی رو گرفتو
گوشی را داد دست من و خودش رفت بیرون. چند بار تلفن زنگ زد و
آخر سر صدای زنانه‌ای از پشت تلفن گفت: «بله؟»
گفت: «آقا گیلانی رو می‌خواستم.»

گفت: «سلام آقا گیلانی.»
پرسید: «تو کی هستی؟»

گفتم: «یه مشتری.»

گفت: «چی می خوای؟»

یک دقیقه زبونم بند او مدم و بعد گفتم: «هیچ چی، من یه عده رو
جمع کردم و می خواام بیارم شون او نجا.»

پرسید: «اسمت چیه؟»

گفتم: «علی.»

گفت: «ما که علی نداشتیم.»

گفتم: «از امروز دیگه دارین آقا گیلانی!»

گفت: «خبله خب، بیارشون.»

گفتم: «حساب ما چقدر میشه؟»

گفت: «ای پدر سوخته، خبلی واردی ها.»

گفتم: «نه دیگه، می خواام بدونم.»

گفت: «نفری دو تومان.»

گفتم: «نه آقا، بیست و پنج زار.»

گفت: «زیادیت می کنه.»

گفتم: «نه آقا، کمتر از اینم و اسه ما صرف نمی کنه.»

پرسید: «وسیله دارین؟»

گفتم: «آره.»

گفت: «راه بیافتین.»

با خوشحالی داد زدم: «او مدیم.»

گوشی رو گذاشم و پریدم بیرون. احمد آقا سرتاپای من و در
انداز کرد و پرسید: «چه خبر ته؟»

گفتم: «اسماعیل آقا، اسماعیل آقا کجاست؟»

گفت: «پشت آشپزخونه.»

خودمو رسوندم پشت آشپزخونه. ماشینش اونجا بود و از خودش خبری نبود. رفتم تو آشپزخونه. همه پایی اجاق‌ها مشغول بودند.
از احمد سیاه پرسیدم: «اسماعیل آقا کجاست؟»

چشمکی بهم زد و گفت: «از حاله‌ات بپرس.»
گفتم: «اذیت نکن، جواب بد.»

سیگاری روشن کرد و داد دستم و گفت: «عصبانی نشو، تو
ظرف خونه‌س.»

پکی به سیگار زدم و وارد راه رو شدم. در ظرف خونه نیمه باز بود، اسماعیل آقا جورا باشو در آورده، رو به تخت فکسنی دراز شده بود جلو رفتم و صدایش زدم. هر اسان از جا پرید و پرسید: «چه خبره؟»
گفتم: «معطل نکن، پاشو زود باش.»

باعجله بلند شدو کفش‌هاشو پوشید و گفت: «بگو بیینم چی شده؟»
گفتم: «بیا ماشینو راه بنداز.»

و معطل نکردم و دویدم بیرون و پریدم تو ماشین و نشستم بغل دست راننده. اسماعیل آقا خواب آلوده او مدد و نشست پشت فرمان و دوباره پرسید: «چی شده آخه؟»

گفتم: «یه کار حسابی دیگه. بزن بریم.»
چیزی نگفت. ماشینو روشن کرد و راه انداخت و دنده عوض کرد و بوق زد و سرعت گرفت. آشپزخونه‌رو دور زدیم و اهیمدیم بیرون. اسماعیل آقا گفت: «کدام طرف؟»

گفتم: «دم قهوه خونه.»

زیر لب غرزد: «لامس ب اصلا نمیگه که چه خبره.»

ترمز کرد و من پریدم پایین. همه چایی خورده منتظر بودند. در عقبی ماشینو باز کردم و گفت: «بِالله سوارشین.»
همه هجوم آوردند و سوار شدند. و من دوستم و پریدم بغلان
دست اسماعیل آقا و گفت: «راه بیفت.»
اسماعیل آقا راه افتاد و پرسید: «اینا کی ان آخه؟»
گفت: «برقی میری پیش گبلانی.»
که پاش رفت رو ترمز و ماشین میخکوب شد و برگشت طرف
من و پرسید: «پیش گبلانی؟»
گفت: «معطل نکن، نفری بیست و پنج زار داریم.»
یه دقیقه تو چشمای من نگاه کرد و گفت: «دیگه دارم ازت می ترسم.»
و با بی میلی دنده عوض کرد.

۹

چند شب بعد با موتور احمد آقا رفتم پیش آقا گیلانی که منتظرم بود و گفته بود که برم دیدنش. کوچه آزمایشگاه نیمه تاریک بود و در آزمایشگاه بسته بود. ترمز کردم و پیاده شدم. جنبندهای اون دور ورا دیده نمی شد. می خواستم زنگ بزنم که صدایی از بالا پرسید: «کیه؟»

صدای آقا گیلانی بود. سرمو که بالا کردم دیدم سیگار روشنی لای انگشت‌ها گرفته و آرنج‌هاشو به نرده بالکن تکیه داده و به پایین خم شده. با صدای بلند داد زدم: «چاکرتون علی..» گفت: «در بازه، هلش بده بیا بالا.»

درو هل دادم و موتورو بردم تورا هرو و قفلش کردم و پله‌های نیمروشنو که لک‌های خون آلاپنگی کرده بود، دوتا یکی رفتم بالا. نمی دونستم کدام طرف برم که دری باشد و آقا گیلانی با صدای آرامی گفت: «بیا تو.»

و رفتم تو، در رو بست و اشاره کرد. وارد اتاقی شدیم که شلوغ پلوغ بود و میز و صندلی شکسته بسته و خرت و پرت زیادی رو هم انباشته بود و چند قفسه بزرگ، پرسیشه های دهان گشاد، که کنار هم چیده شده بود. آقا گیلانی پکی به سیگارش زد و گفت: «بشن!»

من رویه صندلی نشستم و خودشم رو بروی من پشت میزی نشست. پیرهن قرمزی تن ش بود و بند شلوارشو چپ و راست بسته بود. روی میز یه بطری نیم خورده، و یه لیوان لب پریله و مقدار زیادی پوست پسته ریخته بود. مدتی تو چشمam زل زد و بعد خاک سیگارشو تو زیر سیگاری خاموش کرد. و چوب سیگاری بلندشو از کشوی میز درآورد و گذاشت لای دندانهاش و گفت: «مشروب می خوری پسر؟»

گفتم: «نه آقا.»

پرسید: «تا حالا نخوردی؟»

گفتم: «چرا، یکی دوبار لب زدم.»
کمی از بطری ریخت توی لیوان و گفت: «این یه چیز دیگه س،
زهر مارش کن!»

سلامتی گفتم و انداختم بالا. لیوانو گرفت و برای خودش مشروب ریخت و پرسید: «گفتنی اسمت چیه؟»

گفتم: «علی.»

گفت: «این جا با یه اسم دیگه صدات می کنم. علی پور چطوره؟»

گفتم: «خوبه.»

پرسید: «کار اصلی ت چیه؟»

گفتم: «کار اصلی ندارم، و اسه یه لقمه نون این دراون درمی زنم
و یه کارایی می کنم.»

گفت: «مثلاً؟»

گفتم: «مثلاً ظهرا تو پایین شهر آشغال پلو می‌فروشم، دم مریضخونه و اسه مریضا تا کسی گبر می‌آرم، شبان تو انبار آقا امامی می‌خواهم.»

گفت: «دبگه؟»

گفتم: «دبگه ندارم. همین جوری.»

گفت: «خيال می‌کنم تو ناقلاتر از اين‌ها باشي، مثلاً کارفاچاق و اينا نمي‌كنی؟»

گفتم: «نه به خدا آقا.»

گفت: «چرا می‌ترسی، من کاریت ندارم.»

گفتم: «نه والله، اين يکی رو بلد نیستم.»

پرسید: «بلد بودی می‌کردی؟»

گفتم: «چه می‌دونم، لابد می‌کردم دبگه.»

گblasشو سر کشید و گفت: «گوشانو خوب واکن، می‌خواام همه کاراتو بریزی دور و همه‌ش و اسه ما کار کنی.»

پرسیدم: «يعنى چه کار کنم؟»

گفت: «انبادراري و پلوفروشی رو بریزی دور و همه‌ش دنبال‌کار خون باشي.»

گفتم: «نه آقا، اتفاقاً اون‌کارا و اسه جمع کردن مشتری خبلى م لازمه.»

گفت: «وقت تلف نميشه آخه.»

گفتم: «تلف نميشه آقا، هرجوري بشه می‌رسم.»

گفت: «حداقل باید روزی بیستوپنج نفو و بياری.»

گفتم: «عوض بیست و پنج نفر چهل نفر و اسه‌تون می‌آرم. چطوره؟»
گفت: «عالیه.»

خندید و دندان‌های بلندشو نشو ننم داد. و بعد نصف گیلاسی
ریخت و داد دست من. گفتم: «زیادیم میشه آقا.»
گفت: «تو که ظرفیت همه‌چی رو داری، حتماً ظرفیت عرقت
هم خوبه.»

خندیدم و گیلاسو سر کشیدم. پرسید: «بیخش که مزه‌نداریم‌ها.»

گفتم: «مزه نمی‌خوادم، خیلی م خوشمزه‌م.»
گفت: «حالا قرار و مدار کارمون چه جوری باشه؟»
گفتم: «همون قرار و مدار این چند روزه.»

پرسید: «با ماهیانه موافق نیسی؟»

گفتم: «این‌جوری به نفع شماست.»

گفت: «چی‌چی‌ش به نفع ماس؟»

گفتم: «بیشتر می‌دوم و بیشتر مشتری می‌آرم.»
سبگاری روشن کردم. نگاه عجیبی بهمن کرد و گفت: «سبگارم
که می‌کشی؟»

با خنده گفتم: «نازه شروع کردم.»

گفت: «با این سن و سال کم تکمیل نکمیلی.»

خندیدم و چیزی نگفتم. لیوانو از دستم گرفت و برای خودش
مشروب ریخت و چوب سبگارشو از لای دندان‌ها درآورد و گفت:
«نوزنده‌گی هر غلطی می‌کنی بکن، اما سبگار نکش، یاخیلی کم‌بکش.
من شب‌نروز دو سبگار بیشتر نمی‌کشم. یکی اول شب که مشروب
می‌خورم، یکی م‌نصفه‌های شب که از خواب بیدارم بشم و میرم رو بالکن،

سیگاری روشن می کنم و می شینم به تماشای شهر و همین جوری تو
خیال به تک تک خونه ها سرمی کشم و وارد تک تک اتاق ها میشم و همه
رو از پیر و جوان و زن و مرد دیدم، زنم، تا بخود می آم سیگارم تمو
شده و می تونم آروم بگیرم و دوباره بتونم بخوابم.»

گفت: «خیلی خوبه، منم باید یاد بگیرم که این کارو بکنم.»

خندید و گفت: «خیلی پدر سوخته ای.»

گفت: «اختیار دارین.»

گفت: «از اون هفت خطای روزگاری.»

گفت: «هرچی شما بگین.»

گفت: «معلومه که واسه این کارا ساخته شدی.»

جواب ندادم. لیوانشو سر کشید و گفت: «خیلی م پول برستی.»

گفت: «چه کار کنم آقا، می خوام واسه خودم یه موتور بخرم.»

پرسید: «مگه موتور نداری؟

گفت: «نه آقا، او نیم که دیدین، مال در بون مریض خونه اس.»

چوب سیگارشو گذاشت لای دنداها و گفت: «اگه این ماه خوب

کار بکنی، من حاضرم یه موتور واسه دست و پا کنم.»

گفت: «مخلص آقا گیلانی هم هستم، شما حساب منو روزبه روز

تسویه کنین، آخر ماه خودم سه تا موتور دست و پا می کنم.»

سرشو تکون داد و گفت: «به خدا که دست شیطانو از پشت

می بندی.»

هردو خندیدیم، بلند شدم و خداحافظی کردم و او مدم پایین.

موتورو از راه رو بردم بیرون و روشن کردم، وقتی می خواستم راه

بیفتم، بالارو نگاه کردم. آقا گیلانی دوباره او مده بود رو بالکن و خم

شده بود پایین و سیگار روشنی لای انگشتاش بود. با صدای بلند داد
زدم: «آقا گیلانی تانصف شب خیلی داریم ها!»
با همان صدای جیغ جیغو گفت: «این یکم، دیگه تقصیر نست.
تا حالا به جونوری مثل تو بر نخورده بودم.»

۱۰

آخر شبی نشسته بودم و حسابامو کرده بودم، اول صبحی زیاده از حد سگ تو زده بودم. تا آقا امامی پیداش شده بود، کلید انبار و رد کرده بودم. سری به احمد سیاهزاده بودم، قهوه خونم رو راه انداخته بودم، هفت هشت ده نفری و اسه گیلانی دست و پا کرده بودم، چندبار سراغ دختر رفته بودم، کارا شونو رو برای راه کرده بودم، برای خانوم نجات نامه بردۀ بودم، و اسه دو مریض معتاد، چند مثقال تریاک رسوندۀ بودم، و جلو بخش بالا و پایین می‌رفتم و منتظر یارو بودم که اسماعیل آقا پیداش شد. چاق‌سلامتی کردیم و احوال همدیگرو پرسیدیم. اسماعیل آقا گفت: «باز چه کلکی تو کارت‌ه؟ انگار زاغ‌سیاه کسی رو چوب می‌زنی؟» گفتم: «نه بابا، همین جوری دارم قدم می‌زنم.» گفت: «یعنی همین جوری خوش‌داری که بالا و پایین بری، آره؟» گفتم: «اشکالی داره؟» خندید و گفت: «به حضرت عباس اگه راستشو بگی.»

گفتم: «باشه، لابد يه کارا بی دارم.»
دستشو گذاشت روشانه من و گفت: «چه کاری؟»
گفتم: «ج جی با با»
گفت: «راستشو بگو.»
گفتم: «منتظر یکی هستم.»
پرسید: «منتظر کی؟»
گفتم: «چه می دونم.»
گفت: «یعنی تو نمی دونی منتظر کی هستی؟»
برزخ شدم و گفتم: «لازم کرده تو از همه کارای من سردر بیاری؟»
اخوهاش توهمند رفت و گفت: «خوبی روت زیاد شده‌ها، انگار
بادت رفته که کی هستی واژ کدوم گوری او مده‌ای؟»
آهسته گفتم: «چرا، خوبم یادم.»
چند لحظه تو فکر رفت و پرسید: «او قاتل از دست من تلخه؟»
گفتم: «نه بابا، واسه چی تلخ باشه.»
پرسید: «با کسی حرف شده؟»
گفتم: «نه به خدا!»
گفت: «اتفاقی افتداده؟»
پرسیدم: «چه اتفاقی؟»
گفت: «پس واسه چی این جوری گه مرغی هستی؟»
بی حوصله جواب دادم: «هیچ طوری نشده، گه مرغی م نیستم.»
مدتی تو چشمam نگاه کرد و گفت: «من که خر نیستم، یه طوری
شده. بار اوله که تو این جوری بامن حرف می زنی.»
گفتم: «بار اولم نیس، من خوش ندارم دیگرون همیشه پایی

کارام باشن.»

یك قدم فاصله گرفت و گفت: «آها، که این طور، مثلاً حالا ما
مزاحمتیم، آره؟»

بدجوری بند کرده بود، نمی‌دونستم چه جوری از سر خودم
وازش کنم، گفتم: «بیین، من اینجا منتظر یکی هستم. می‌فهمی؟»

باز رفت توفکر و گفت: «منتظر کی؟»

گفتم: «همین دیگه، جوابتم که میدم، باز ول کن معامله نیستی
و می‌خوای تا آخر پیله بکنی.»

دونا سیگار روشن کرد. یکیشوداد بهمن و پکی به سیگار خودش
زد و گفت: «حالا کار من و تو به اینجا رسیده؟ آره؟»

گفتم: «ول کن بابا، چی‌چی داری می‌گی؟»

از کوره در رفت و بازوی منوم حکم چسبید و گفت: «بیین پسر،
من این مدت خوب تورو شناختم، می‌دونم که چه گه لوله‌ای هستی،
از هیچ‌چی و هیچ‌کار رو گردان نیستی، با این سن و سالم هر غلطی
که بخوای می‌کنی و واسه پول خودتو به آب و آتش می‌زنی. خیال
نکن که ما خریم و چیزی سرمون نمی‌شه، تو اصلاً واسه کار ساخته
نشده‌ای، تو فقط بگنی، می‌فهمی بگن یعنی چی؟ یعنی دلال، یعنی
جاکش، یعنی خفاش، عمله خون، کلاهوردان، دزد، یعنی یکی که کار
نکنه و جیش پرباشه، می‌فهمی، تو یکی م نیستی، خبیلی‌ها هستن، ولی
به من چه، اما تو هوای خودتو داشته باش، حد وحدود خودتو بفهم،
واسه مام گردن نگیر، می‌فهمی؟ من بدجوری مشت می‌زنم.»

بدجوری نگاهم می‌کرد. چند قدمی عقب رفت و گفتم: «من که
کاریت نکردهم اسماعیل آقا.»

گفت: «تو مگه می‌تونی کاریم بکنی؟»

گفتم: «من غلط می‌کنم.»

و به دفعه یارو رو دیدم که کیف به دست، با قدم‌های کوتاه از حاشیه خیابان پیش می‌آمد. انگار خیلی خسته بود، سلانه سلانه خودشو می‌کشید و من همین‌طور چشم به او داشتم که اسماعیل آقا متوجه شد و بر گشت و نگاهش کرد و زیر لبی گفت: «منتظر یارو بودی. آره؟»

گفتم: «نه.»

گفت: «بدجوری نگاش می‌کردم.»

گفتم: «همین‌جوری.»

گفت: «خیله خب، باشه.»

نفس راحتی کشیدم و راه افتادم، اسماعیل آقامه پا به پای من آمد. نزدیک اناقلک احمد آقا که رسیدیم، اسماعیل آقا گفت: «انگار دیگه حوصله نداری جلو بخش قدم بزنی.»

گفتم: «نه دیگه.»

پرسید: «حالا می‌خوای چه کار بکنی؟»

گفتم: «هیچ‌چی، کاری ندارم.»

گفت: «عالی شد، منم بیکارم، دو تائی میریم ولگردی.»
دیگه کفری شده بودم و با صدای بلند داد زدم: «من نمی‌آم!»
هم چی نگاهم کرد که انگار می‌خواست دل و روده مو بریزه
بیرون. با دندانهای بهم فشرده پرسید: «چرا نمی‌آی؟»

گفتم: «حوصله ندارم، می‌خوام تنها باشم.»

واسه این که لج منو بیشتر در بیاره گفت: «ومن یکی اصلاً نمی-

خواه تنها باشم.»

گفتم: «باشه، با هر کسی دلت می خواهد برو.»

گفت: «من دلم می خواهد فقط با تو بروم.»

دلم می خواست با مشت دندانهاشو بربیزم تو شکمش، جلو خودمو گرفتم و گفتم: «و من دلم نمی خواهد با تو باشم!»

پرسید: «چرا، چرا دلت نمی خواهد؟»

گفتم: «من کار دارم.»

پرسید: «تو که یه دقچه پیش کار نداشتی؟»

گفتم: «حالا دیگه دارم، چی میگی؟»

خیلی راحت گفت: «باشه، منم کمکت می کنم.»

با صدای بلند داد زدم: «ولم کن، چی از جون من می خوای؟»

نگاهی بهم کرد و لباسو و رچید و گفت: «برو گم شو!»

آهسته دور شدم، حال بدی داشتم، هیچ وقت دلم نمی خواست

اسماعیل آقا ازم برنجه، اما بدموقعي پیله کرده بود و بدجوری پیله کرده

بود. کار دیگم نمی توانستم بکنم. دوبار برس گشتم و نگاش کردم، با

شانه های آویزان به طرف آشپزخونه می رفت. یه مدت پهلوی بابام

نشستم، وقتی خاطر جمع شدم کسی مواظبم نیست، بلند شدم و بدو بدو

به طرف چارراه، راه افتادم. تلفن آزاد بود. درو واکردم و رفتم تو.

سکه ای انداختم، چند ثانیه منتظر شدم. نفس که جا او مده، شروع کردم

به شماره گرفتن. دست و پایم می لرزید، می ترسیدم، بی خودی و اهمه

داشتم، عدد چهار و می رو می گرفتم که در اتساقک باز شد و یکی پس

گرد نمود گرفت و کشید بیرون. و تا به خود بیام مشت محکمی خوردم

و افتادم کف پیاده رو. نفس بند او مده بود و نمی توانستم تکان بخورم.

نیم خبز که شدم اسماعیل آفارو دیدم که دست به کمر، بالاسرم ایستاده و چند زن به فاصله، دور ماحله زده‌اند. خون دهنما رو زمین تف کرد.

اسماعیل آقا گفت: «پاشو گوساله، پاشو بیینم.»

یکی از زن‌ها که دورتر از دیگران بود گفت: «چرا این جوریش کردنی مرتبه گنده؟»

اسماعیل آقا گفت: «به شما مربوط نیس.»

دستمو گرفت واژ زمین بلندم کرد. ماشینش در دو قدمی مابود. منوسوار کرد و خودش سوارشد، راه افتادیم. اول باسرعت می‌رفت، بعدش آهسته کرد و دستمالشو در آورد و داد به من و گفت: «صورت تو پاک کن.»

خون، دور دهنم خشک شده بود و نمی‌شد پاکش کرد، از چند خیابان رد شدیم. اسماعیل آقا انگار که با خود حرف می‌زد زیر لبی گفت: «حقش بود که گردنشو می‌شکستم، خوب فهمیدم که چه غلطی می‌خواهد بکنه.»

یک دفعه نعره کشید: «این دیگه نامردیه پدر سگ دیوٹا» و ماشین از جا کنده شد. کم مونده بسود که با به باری تصادف کنیم. اسماعیل آقا ترمز کرد، آب دهنشو قورت داد و پرسید: «تو که نمی‌فهمی چی به چیه، و اسه‌چی این کارارو می‌کنی؟»

من چیزی نگفتم. اسماعیل آقا عصبانی گفت: «جواب منو بد.» که من زدم زیر گریه. بر گشت و نگاهم کرد، انگار دلش سوخته بود که چند قدمی جلوتر رفت و دوباره ترمز کرد و ایستاد. تامن گریه هام تمام شد، در ماشینشو باز کرد و گفت: «بپرس پایین و صورت تو زیر اون فشاری بشور.»

پیاده شدم. پای فشاری دوتا بچه بازی می کردند. منو که دیدند عقب تر رفته، خم شدم و صورت موشستم. هنوز خون از دهنم می اوشد. جر عهای آب خوردم. راست که می شدم زیر چشمی اسماعیل آقا رو نگاه کردم، سرشو گذاشته بود رو فرمان و چشما شو بسته بود و سیگاری لای انگشتاش روشن بود. تادیدم متوجه من نیست از کوچه روبرویی پا به فرار گذاشتم، از چند کوچه پس کوچه در رفتم و وارد خیابان دیگه ای شدم، دوباره وارد کوچه ای شدم و آهسته کردم، از چند خیابان گذشتم و کوچه های زیادی رو پشت سر گذاشتم و مطمئن بودم که محاله گیر بیافتم.

حالا دیگه نوبت من بود، وارد اتفاق تلفن شدم، دوهزاری رو انداختم، شماره گرفتم، منتظر شدم گوشی رو که برداشتند گفت: «آقا!» صدای مردی از آنطرف جواب داد: «تو کی هستی؟» گفت: «من از مریضخونه تلفن می زنم، یارو او مده!» پرسید: «کی؟

گفت: «یه ساعت بیشتره.»

پرسید: «چرا حالا خبر میدی؟»

گفت: «اسماعیل آقا نمی ذاشت.»

پرسید: «اسماعیل آقا کیه؟»

گفت: «راننده من، راننده مریضخونه، اون نمی ذاشت، آخر شم بدجوری کنکم زد..»

جواب داد: «خبله خب، خدمت اونم می رسیم.»

گوشی را گذاشت، منم گذاشتم، پیش از این که بر گردم خیال کردم که یکی پشت در اتفاق ایستاده، اما همیش خیال بود، بر که گشتم

هیشکی پشت در نبود. اما یک باره اسماعیل آقارو دیدم که از ماشین پرید
پایین، کنشو کنده بود و آستینهاشو بالازده بود، با چشم‌های خون‌گرفته
و دو دست مشت کرده، چند قدم‌سو یکی کرد واومد و رو بروی من،
پشت در شبشه‌ای اناقث تلفن، دیواری از هیکل خود ساخت. از وحشت
چشمها مو بستم و با پاهای لرزان کف اناقث تلفن نشستم.

لیست کتابهای منتشر شده در انتشارات نوید :

نام کتاب	قیمت	نویسنده یا مترجم
۱- پرواز را بخاطر بسیار	۱۰	پریزی کا زینسکی
۲- گوش کن آدمک	۹	ولیلهم رایش
۳- مقدمه‌ای بر جا معهنشاسی و فلسفه	۵	لویدون شایان
۴- اندیشه‌های میرزا آقا خان کرمانی	۱۲	آدمیت
۵- کتاب کوچه (۱) و (۲)	۱۶	شا ملو
۶- حلاج	۱۰	میرفطروس
۷- پژوهشی درباره نام دختران ایرانی	۶	الف. آویشن
۸- درباره آموزش و فرهنگ	۲	گرامشی
۹- سیر انديشه در ايران (ماهی و مذک)	۲	م. پرمنون
۱۰- پهنجاهنفر و سه‌نفر	۱۰	انور خامدای
۱۱- اندیشه‌های طالبوف تبریزی	۵	آدمیت
۱۲- مقالات تاریخی	۵	آدمیت
۱۳- سکوت سرشار از ناگفته‌هاست	۲/۵	شا ملو
۱۴- مرثیه‌ای برای لورکا	۲/۵	کریم پور
۱۵- ترانه‌های کوچک غربت	۲/۵	شا ملو
۱۶- مناسبات طبقات و احزاب با مذهب و کلیسا	۲/۵	—
۱۷- آیاسرنوشت زن را ساختمان بدنی او تعیین می‌کنند اولین رید	۱/۵	—
۱۸- افسانه آنرینش	۱/۵	صادق هدایت
۱۹- ازان‌شاعر ناکودتا	۱۲	انور خامدای
۲۰- قطعنا مه	۵	شا ملو
۲۱- اروپا در مقابل آمریکا	۵	ارنست مندل
۲۲- صدا (۱) و (۲)	۲	—
۲۳- بلندیهای ما جو پیجو	۲/۵	کریم پور

۲/۵	لتين	۲۴ - حکومت جدید و هرولتاریا (لنين)
۵	جمالزاده	۲۵ - شیخ و فا حشہ
۱۰	سعید یوسف	۲۶ - نوعی از نقد برنوی از شعر
۵	میرزا آقا عسگری (مانی)	۲۷ - خطابه از سکوی سرخ
۴	- - -	۲۸ - ماه در آینه
۵	جوانه	۲۹ - زن در دایره
۵	میرزا آقا عسگری (مانی)	۳۰ - سرزمین همیشه بهار (برای کودکان)
۲	فروید	۳۱ - جنگ از دیدگاه روانشناسی
۵	منصور بهرانی	۳۲ - رحمه
۴	- - -	۳۳ - خاطر خزین
۴	احمد کسری	۳۴ - سرنوشت ایران چه خواهد بود ؟
۵	محمود فلکی	۳۵ - هرواز در جاه
۳	ا . کریم پور	۳۶ - نگارستان
۲/۵	برتولت برشت	۳۷ - اقدامهای انحام شده
۱۰	اسوالقاسم پاینده	۳۸ - قرآن مجید (فارسی)
۶	غلامحسین سعدی	۳۹ - آشفالدونی
۵	احمد شاملو	۴۰ - پریا و قصه دخترای ننه دریا

منتشر می شود

احمد کسری	۱ - شیعیگری
- - -	۲ - صوفیگری
- - -	۳ - بهائیگری
مادق هدایت	۴ - ترانه های خیام

انتشارات نوید

انتشارات مهر